

Verksamhetsberättelse 2015

Innehåll

Styrelsens berättelse	3
1. Förkortningar	5
2. Så har vi arbetat	5
2.1 Nationellt arbete	5
2.2 Internationellt arbete	7
3. Centrala frågor	8
3.1 Livsmedel	8
3.2 Finansiella tjänster	9
3.2.1 Fair Finance Guide	9
3.3 Hälsa	11
3.4 Digitala tjänster	11
4. Hållbar utveckling	12
4.1 Stilmedveten	13
4.2 Med rätt att handla.....	14
5. Standardisering	15
5.1 Svensk standardisering, SKA-rådet, projektet	15
5.2 Europeisk och internationellt konsumentinflytande i standardisering	16
6. Kommunikation	17
6.1 Webb, nyhetsbrev, sociala medier	17
6.2 Kampanjer och undersökningar	18
6.3 Almedalen	18
6.4 Blåslampan	19
7. Råd & Rön AB	19
8. Strategisk utveckling	20
9. ANNEX	21
9.1 Uppdrag.....	21
9.2 Uppdrag inom norden.....	21
9.3 Uppdrag globalt.....	22
9.4 Aktiviteter och deltagande i konferenser/ seminarier.....	22
9.5 Besvarade remisser.....	24
9.6 Medlemsorganisationer.....	25
9.7 Styrelse.....	26
9.8 Revisorer.....	26
9.9 Valberedning.....	26
9.10 Råd & Rön AB	26
9.11 Arbetsgrupper	27
9.12 Projekt.....	27
9.13 Kansli	27

Styrelsens berättelse

2015 har Sveriges Konsumenter fördjupat sitt engagemang i EU:s konsumentpolitik, deltagit i allt fler nationella politiska processer och blivit en allt synligare aktör för en hållbar utveckling, bland annat genom arbetet med Stilmedveten och Fair Finance Guide. Digitaliseringen har också blivit en allt mer övergripande och central fråga, både nationellt och internationellt. Vårt arbete handlar också mycket om delaktighet och tillgänglighet och vi startade 2015 ett nytt projekt om konsumenter med kognitiva funktionshinder – Med rätt att handla. Vi är en allt mer respekterad aktör och att vårt perspektiv och vårt arbete inom de prioriterade områdena livsmedel, finansiella tjänster, hälsa och digitala tjänster har reellt genomslag, i enlighet med handlingsplanen 2014-2020.

Vi är den svenska konsumentrösten, inte minst i EU. Där har vi mycket starka positioner såväl i europeiska konsumentorganisationen BEUC som i ANEC, som samordnar konsumentrösten inom den europeiska standardiseringen. Frågorna under 2015 har bland annat gällt frihandelsavtalet med USA (TTIP), EU:s digitala marknad, konsumenträttigheter vid e-handel, EU:s Energiunion, paketresor, EU:s tvistlösningsplattform, finansiella tjänster, bilars avgasutsläpp och regelförenkling av livsmedelslagarna. Vår plattform 50 krav på EU:s konsumentpolitik är en viktig grund för vårt arbete i styrelser, arbetsgrupper och vid seminarier samt vid träffar med parlamentariker, regeringsföreträdare och ledare inom EU-kommissionen.

Hållbar utveckling blir allt viktigare för den europeiska konsumentrörelsen och där är Sveriges Konsumenter drivande, tillsammans med ett antal andra länder. Samarbetet internationellt gör oss unika och ger oss värdefulla kontakter, kunskap och möjligheter. 2015 deltog vi i samordnade kampanjer kring hållbara produkter samt kött och antibiotika resistens. Vi har också varit aktiva inom standardiseringen internationellt och nationellt och deltar nu i ett 20-tal tekniska kommittéer. Sveriges Konsumenter deltog och bidrog som talare vid den globala konsumentrörelsen, CI:s kongress som hölls i Brasilien. Kongressen handlade om hur konsumenterna och konsumenträttigheterna kan bidra till en hållbar samhällsförändring.

Vi har 2015 tagit en större plats i den svenska politiken. Vi har bjudits in oftare än tidigare till direkt påverkan och har bland annat deltagit i hearingar på regeringskansliet om hållbara investeringar, kemika-

lier i textilier och rättvis handel. Samtidigt har vi fått tacka nej till många olika påverkansmöjligheter som följd av våra små kansliresurser. I riksdagen har vi deltagit i en hearing om TTIP och vi har träffat såväl hela civilutskottet som enskilda riksdagsledamöter från olika partier. Dessutom har vi deltagit i statliga utredningar om telefonförsäljning, snabbblån och skönhetsoperationer. Liksom tidigare fortsätter vårt deltagande i myndigheters insynsråd och arbetsgrupper där vi bidrar med värdefull kunskap och erfarenhet. Kontanthantering och tandvårdsfrågor är exempel på två frågor där vi satsat särskilt under 2015.

Basen i det nationella, politiska arbetet är plattformen 100 krav för en starkare konsumentpolitik. Under året påbörjades en revidering av den i dialog med medlemsorganisationerna. En ny strategi för finansiella tjänster, som heter Schyssta pengar, beslutades under året och dessutom inleddes arbetet med en digital strategi.

En process som prioriterats har varit regeringens livsmedelsstrategi. Vi fick plats i den dialoggrupp som regeringen tillsatt och har därifrån hårt drivit konsumentperspektivet. Det har skett genom remissyttrande på Konkurrenskraftsutredningen, ett eget seminarium, den skriftliga ståndpunkten Livsmedelsstrategi med konsumenten i centrum, en debattartikel, opinionsbildning kring antibiotikaresistens, en gemensam visionsförklaring med miljö- och djurskyddsorganisationer och på flera andra sätt.

Under Almedalsveckan deltog vi med experter i flera seminarier och ordnade den välbesökta utfrågningen ”Priset för lågpriset” tillsammans med EU-kommissionens Stockholmskontor.

Fördjupade satsningar i form av särskilt finansierade, fleråriga projekt har blivit allt större del av Sveriges Konsumenters arbete. Genom Stilmedveten har vi nått ungdomar med fakta och inspiration till mer hållbart mode genom utställningar på åtta orter, skolutmaningar och sociala medier. Stilmedvetens webbplats har under året haft närmare 41 000 besök. Genom webbplatsen Fair Finance Guide har vi skapat ett effektivt konsument- och medietryck på bankerna som bevisligen förbättrat deras hållbarhetsarbete. Webbplatsen har haft 60 000 besök och 6 000 personer har skickat mejl till sina banker, 95 procent av dessa var missnöjda. Fair Finance Guide är en del av ett internationellt samarbete, där vi agerar tillsammans med bland andra ledande svenska frivilligorganisationer inom miljö och mänskliga rättigheter med mera.

Under året startade också ett nytt projekt - Med rätt att handla, som fokuserar på en grupp som

inte uppmärksammats tillräckligt, konsumenter med kognitiva funktionsnedsättningar. Tillsammans med målgruppen försöker vi kartlägga ”fallor” i butiker och på nätet och presentera lösningar för handel och makthavare. Projektet är treårigt och finansieras av Arvsfonden.

Sveriges Konsumenters synlighet i massmedierna har varit hög under året och har resulterat i över 500 nyhetspubliceringar i medier över hela Sverige, samt ett 50-tal intervjuer i radio och tv om fakta och kommentarer till konsumentproblem och uppseendeväckande händelser. Vi har blivit allt mer aktiva inom sociala medier och i maj tog vi ett stort steg i kommunikationen genom att lansera en helt ny och modernare webb. Vår webbplats besöktes 220 000 gånger.

Sveriges Konsumenters har haft 26 medlemsorganisationer under året – vårt fundament som demokratiskt förankrad konsumentrörelse. Under året har vi fördjupat samarbetet genom nya former av arbetsgrupper, bland annat inom livsmedel, tandvård och äldreomsorg. Vi har under året fortsatt med en större förändring av stadgarna, som ska beslutas vid årsmötet 2016.

Sveriges Konsumenter äger konsumenttidningen Råd & Rön med tester, vägledningar och ”svarta listor”. 2015 var det nionde hela verksamhetsåret för Råd & Rön AB som är vårt helägda dotterbolag. Tidningen hade 2015 i genomsnitt 60 000 exemplar i upplaga, en växande webbplats och under året en god ekonomi.

Bolaget inkluderar sedan 2011 även den konsumentrådgivning, som tidigare låg i ett separat bolag. Konsumentrådgivningen har fortsatt att ge högkvalitativ service till sju stadsdelar i Stockholms stad och till två andra kommunen: Falköping och Upplands-Bro. Den nya centrala rådgivningstjänsten Hallå Konsument öppnade under året och har resulterar i färre antal kontakter, men å andra sidan mö-

jlighet till mer fördjupad service.

I november genomfördes för sjunde gången Sveriges Konsumenters och Råd & Rön ett framtidsseminarium i anslutning till utdelningen av konsumentpriset Blåslampan, detta år på temat ”Kan bankerna rädda klimatet?” Konsumentminister Per Bolund delade ut konsumentpriset Blåslampan till klädbutiken Swopshop.

Verksamhetsberättelsen visar vad Sveriges Konsumenter har gjort under 2015. Och det är mycket, särskilt med tanke på våra små ekonomiska resurser. Det faktiska arbetet har till största delen skötts av en kompetent och engagerad personal. Arbetsbelastningen är hög. Med tanke på konsumentfrågornas bredd och det stora antalet förfrågningar om konsultationer och medverkan är det anmärkningsvärt hur mycket som har åstadkommit. Även ett 60-tal frivilligt engagerade har i högsta grad bidragit till arbetet. Detta och mycket annat visar på den stora styrka och den tillgång som finns i våra medlemsorganisationer. Från styrelsens sida vill vi rikta ett stort tack för allt arbete under året.

Vår verksamhet har vuxit genom åren. Men under överskådlig tid är Sveriges Konsumenter beroende av statlig finansiering för att kunna representera konsumenterna med bredd, kompetens och långsiktighet. Vi upplever att de medel som satsas på konsumentpolitik fortsätter att vara synnerligen knappa.

I handlingsplanen till 2020 slås det fast att Sveriges Konsumenter ska vara en unik, samlande kraft av och för konsumenter, som arbetar för konsumentens makt och rättigheter och en hållbar utveckling, nationellt, europeiskt och internationellt. Med tanke på de utmaningar vi konsumenter står inför kommer det att behövas.

Örjan Brinkman
Ordförande

Harriet Gillberg
Vice ordförande, Riksförbundet Hem & Samhälle

Kristina Bergman
Unga Örnars Riksförbund

Märtha Dahlberg
PRO

John Haataja
ABF

Alexander Clemenson
Medveten Konsumtion

Lars Åke Henriksson
LO

Helena Leufstadius
Resenärforum

Terese Askerstedt
Djurskyddet Sverige

1. Förkortningar

ANEC, den europeiska konsumentrösten i standardiseringen

ARN, Allmänna reklamationsnämnden, en statlig myndighet som har till huvudsaklig uppgift att opartiskt – och utan avgift för parterna – pröva konsumenttvister

BEUC, den europeiska konsumentorganisationen med 41 oberoende organisationer i 31 europeiska länder

CEN, den av de tre europeiska standardiseringsorganisationerna vi arbetar mest mot. CENELEC och ETSI är de två andra

CI, Consumers International, den internationella konsumentorganisationen som består av 240 medlemsorganisationer i 120 länder

CSR, Corporate Social Responsibility, är företags ansvar för hållbar utveckling baserat på ekonomiskt, miljömässigt och socialt samhällsansvar

ECCG, EU-kommissionens rådgivande grupp i konsumentfrågor som ger input till konsumentrelaterade frågor till hela kommissionens verksamhet

EESK, den Europeiska ekonomiska och sociala kommittén som är ett rådgivande organ i EUs beslutsprocess och består av representanter för det civila samhället

Ekoförordningen, EUs förordning om ekologisk produktion
Fair Trade Nation, är ett begrepp under utveckling, men handlar om att diplomera länder som arbetar för att främja en mer rättvis handel avseende mänskliga rättigheter och miljöhänsyn

FN, Förenta nationerna är en mellanstatlig organisation för att främja internationellt samarbete.

ICC, Internationella Handelskammaren, näringslivets världsorganisation

ISO, en internationell organisation för standardisering

ISO COPOLCO, den internationella standardiseringens konsumentkommitté som arbetar med konsumentfrågor i standardiseringsarbetet och för att få fler konsumenter att delta

IT, Informationsteknik, är ett samlingsbegrepp för de möjligheter som skapats genom framsteg inom datateknik och telekommunikation

IVA, Kungliga Ingenjörssakademien, som ska främja teknisk och ekonomisk vetenskap och näringslivets utveckling

KTH, Kungliga Tekniska Högskolan

.SE, Stiftelsen för internetinfrastruktur, ansvarar för den svenska toppdomänen och främjar utvecklingen av internet

SEK, Svensk Elstandard, svarar för standardiseringen på elområdet i Sverige och samordnar svensk medverkan i internationell och europeisk standardisering

SIS, The Swedish Standards Institute, ideell förening som arbetar med att både ta fram och sprida kunskap om standarder. Den största svenska aktören som även samordnar svensk medverkan i internationell och europeisk standardisering

SKA-rådet, Standardiseringens konsument- och arbetstagaråd, slår vakt om användarnas inflytande över standardiseringsarbetet. Rådet fördelar ekonomiska medel samt arbetar med utbildning och information om deltagande i standardiseringsarbetet

Strama VL, Strategigruppen för rationell antibiotikaanvändning och minskad antibiotikaresistens/Veterinär och Livsmedel

SWEDAC, statlig myndighet som ansvarar för ackreditering och kontroll enligt lagen om teknisk kontroll. Det innebär att de kompetensprövar verksamheter som utför analys, provning, kalibrering, certifiering, kontroll och besiktning

TACD, den transatlantiska konsumentdialogen, ett samarbete mellan Europa och Nordamerikas konsumentorganisationer för att ge inspel till de transatlantiska förhandlingarna mellan EU och USA

TLV, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

TTIP, transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar mellan EU och USA

2. Så har vi arbetat

2.1 Nationellt arbete

Som den enda breda och samlande konsumentföreträdaren i Sverige strävar vi efter att skapa långsiktiga relationer och vägar för påverkan, vilket innebär arbete över flera år och även över mandatperioder. Nationellt har det inneburit kontakter med regering, riksdag, myndigheter och andra frivilligorganisationer liksom med viktiga parter inom näringslivet. Kommunikation och opinionsbildning är den andra delen av att vara konsumentens röst.

Under året har vi haft hög synlighet i medier och gjort vår röst hörd i debatter, seminarier och hearingar för att förklara och försvara breda grupper som annars kommer i skymundan eller i andra hand. Behoven av en sådan röst har varit stora inom alla årets prioriterade områden: livsmedel, finansiella tjänster, hälsa och digitala tjänster. Vi har också en viktig roll i att driva på för en hållbar konsumtion och produktion. Flera utspel har gjorts om bland annat hållbara investeringar, telefonförsäljning, kontanthantering

och livsmedelspolitiken.

En stor satsning var den nya webbplatsen, som lanserades under våren. Några av nyheterna är mängder av tips till enskilda konsumenter, en A-Ö-lista över våra ståndpunkter och att webben också är enkelt läsbar i mobiler och läsplattor.

Uppvaktning av riksdagsledamöter är en viktig del av vårt påverkansarbete. Under året har Sveriges Konsumenter träffat såväl hela civilutskottet som haft separata möten med olika partiföreträdare. Basen för vårt arbete är plattformen 100 krav för en starkare konsumentpolitik samt ståndpunkter om finansiella tjänster och livsmedel. Plattformen genomgår nu en revidering i dialog med våra medlemorganisationer och en uppdaterad version att vara klar under våren 2016.

Regeringskansliet har bjudit in till hearingar i olika ämnen som vi deltagit i med vår expertis. Det har gällt hållbara investeringar, Fair Trade Nation och problemen med kemikalier i textilier. Särskilt aktivt har insatserna varit för att delta i regeringens dialoggrupp om den nya livsmedelsstrategin, där vi arbetat hårt för att få in konsumentperspektivet.

Vid en av de hearingar som riksdagen anordnat under året har vi suttit med i panelen för att dis-

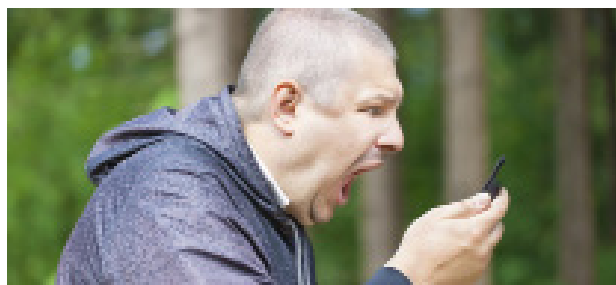

kutera TTIP.

För att förstärka vårt påverkansarbete har vi samverkat med andra organisationer, både inom och utanför det nätverk våra medlemsorganisationer utgör. Det har till exempel gällt regeringens livsmedelsstrategi, ekoförordningen och samverkan inom det så kallade Kontantupproret.

Kontakterna med myndigheter har varit många. Sveriges Konsumenter är representerade i Konsumentverkets insynsråd och Funktionshindersråd, i Allmänna reklamationsnämndens och Kemikaliein-

spektionens insynsråd samt i samrådsorgan på Jordbruksverket, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket och andra myndigheter. Vi har medverkat med expertis i tre centrala statliga utredningar, om telefonförsäljning, skönhetsoperationer och snabbån. Vi

har också avgivit en rad remissyttranden.

Sveriges Konsumenter deltar i den Svenska miljömärkningsnämnden och har under året bidragit med en fallstudie om miljömärkning till Naturvårdsverkets fördjupade utvärdering av de nationella miljömålen.

Regeringens användningsforum avslutades vid årets slut och har sedan dess bildande 2012 bidragit med kunskap om tillgänglighet och användbarhet som en viktig kvalitetsdimension av IT. Sveriges Konsumenter har bidragit med konsumentperspektivet i arbetet och uppmärksammar att regeringen numer saknar forum för inspel från viktiga intressenter i användningsfrågor men även för digitaliseringsfrågor generellt.

Sveriges Konsumenter har deltagit i Naturvårdsverkets arbetsgrupp för hållbar konsumtion som gett underlag till verkets fördjupade utvärdering av de nationella miljömålen. Vår erfarenhet av arbetet är att förståelsen för grundläggande konsumenträttigheters betydelse för en hållbar utveckling fortfarande är bristfällig i utvärderingen och att framtida utvärderingar måste behandla konsumentfrågorna med den status de förtjänar.

2015 var första året för Konsumentverkets centrala rådgivningstjänst Hallå Konsument. Den påverkade Råd & Rönns konsumentvägledning mycket kraftigt. Antalet kontakter sjönk med 40 procent. Vi har följt dess påverkan på den kommunala vägledningen och argumenterat för behovet av en väl fungerande helhet, med både stat och kommun, via olika råd där vi deltar.

Ett stort projekt, Med rätt att handla, startades under året. Projektet syftar till att göra konsumtionsmiljön mer tillgänglig och begriplig ur ett kognitivt perspektiv. Därför arbetar projektet tillsammans med personer och organisationer som samlar personer med kognitiva funktionsnedsättningar för att

hitta rätt frågeställningar och där igenom lösningar att presentera för handel och makthavare. Projektet ska pågå till och med 2018. Parallellt fortsätter de framgångsrika satsningarna Stilmedveten och Fair Finance Guide under 2016.

Branscher och företag har blivit allt mer angelägna att höra våra synpunkter och föra en dialog med oss. Vi har deltagit i åtskilliga debatter och hållit föredrag inom våra prioriterade områden, bland annat under Almedalsveckan och på Europakontoret i Stockholm. På Svensk Handels årsstämma deltog vi i en uppmärksam debatt om hållbar handel med kläder.

Sveriges Konsumenter arbetar såväl nationellt som internationellt med standardisering. Vi har fortsatt att engagera konsumentrepresentanter i ett 20-tal tekniska kommittéer och ordnade under hösten ett välbesökt seminarium om standardisering som verktyg för hållbar utveckling.

2.2 Internationellt arbete

Sveriges Konsumenters internationella arbete har varit intensivt under 2015 och vårt långsiktiga internationella arbete speglas i framgångar för konsumentfrågorna i de under året fastslagna FN-dokumenterna om reviderade internationella konsumenträttigheter och nya globala miljömål.

Junkerkommissionen har presenterat viktiga initiativ för en väl fungerande inre marknad i EU med särskilt fokus på de digitala marknaderna. Mer specifikt har det resulterat i förslag om harmoniserade regler för e-handel och ett förslag om konsumenträttigheter vid köp av digitala produkter och tjänster. Dessutom har initiativ tagits för att reformera huvuddelen av konsumenträttslagstiftningen samt livsmedelslagstiftningen inom ramen för det så kallade Refit-programmet. Målet är att förenkla EU-lagstiftningen och det har ställt stora krav på konsumentrörelsens strategiska arbete för att bevaka att viktigt konsumentskydd inte går förlorat i förenklingsprocessen.

Sveriges Konsumenter har fortsatt att kommunicera 50 krav på EUs konsumentpolitik och därigenom ställt tydliga krav som underlag för Sveriges agerande i EU och internationellt.

Det internationella samarbetet i Norden, Europa och globalt, är en ständigt pågående och omfattande del av Sveriges Konsumenters verksamhet. BEUC, den europeiska konsumentorganisationen

som består av 41 konsumentorganisationer från 31 länder i Europa, är vår främsta samarbetspartner. Sveriges Konsumenter ges genom sitt engagemang där möjlighet att agera i många europeiska konsumentfrågor på ett mycket tidigt stadium i EU:s beslutsprocess. Sveriges Konsumenters har en stark ställning i BEUC genom vårt nära samarbete i flertalet av våra sakfrågor och genom att Sveriges Konsumenters ordförande även är ordförande för BEUC. Vår generalsekreterare är styrelsemedlem i BEUC och sammankallande för BEUC:s strategigrupp för att inkludera hållbarhet i BEUC:s arbete.

BEUC har genom sin unika ställning och höga trovärdighet både kännedom och kunskap om vad som är på gång inom konsumentpolitiken och har goda kontakter med EU-kommissionen och de beslutsfattande organen i EU. Dessutom är BEUC:s policyarbete en stor kunskapskälla till de områden vi på grund av knappa ekonomiska förutsättningar inte har möjlighet att prioritera nationellt. Sveriges Konsumenter deltar aktivt i flertalet av BEUC:s arbetsgrupper och har under 2015 deltagit i två av BEUC:s kampanjer, om produkter som bidrar till ett hållbart samhälle och för en hållbar konsumtion av kött.

ECCG är EU-kommissionens rådgivande organ för konsumentfrågor och den huvudsakliga kanalen för en samordnad konsumentrepresentation för kommissionens beredning av förslag som berör konsumenter. Här finns Sveriges Konsumenters representerade. ECCG har haft fyra sammanträdesdagar under året. Målet är att på ett tidigt stadium ge nationell input i konsumentfrågor för kommissionens arbete och under året har gruppen konsulterats i frågor om bland annat EUs digitala marknad, frihandelsfrågor, energiunionen, paketresor, EUs tvistlösningssplattform, marknads kontroll, geografisk blockering, finansiella tjänster, integritet och dataskydd. ECCG träffar representanter från olika direktorat med ansvar för konsumentfrågor och har haft möjlighet att föra fram prioriterade frågor till konsumentkommissionär Vera Jourová. Sveriges Konsumenter är också representerat i EU-kommissionens rådgivande konsumentgrupp för energi samt kommissionens inträdesgrupp om miljöpåståenden.

Sveriges Konsumenter var på plats med flera representanter när EU-kommissionen höll sin årliga konferens på konsumentområdet, Consumer Summit, med fokus på framtidens konsumentfrågor och i synnerhet energiunionen, överskuldssättning och digitala konsumentfrågor. Vi deltog också när de digitala konsumentfrågorna uppmärksammades vid det Litauiska ordförandeskapets konsumentskyddskon-

ferens i Riga i april. Även Luxemburgs ordförandeskonferens om konsument- och konkurrensfrågor behandlade digitala konsumentfrågor och i synnerhet e-handel med särskilt fokus på geografisk blockering och on-lineplattformar.

Europaparlamentets inflytande över konsumentfrågorna är stort då konsumentskydd regleras med medbestämmandeförfarande. Det innebär att det är viktigt för oss att påverka parlamentet till en mer konsumentvänlig hållning. Vi noterar att Junkerkommissionens fokus på ”big on big things and small on small things” har resulterat i mindre arbete för parlamentet och det gäller även aktuella konsumentfrågor. Sveriges Konsumenter, ofta i samarbete med BEUC och ANEC, har fört dialog med samt bidragit med underlag till Europaparlamentarikerna i ett antal prioriterade frågor under året.

Nordiskt samarbete är betydelsefullt i synnerhet mot bakgrund av vår likartade syn på konsumentfrågor som en nödvändig del av en fungerande marknad och dessutom på grund av likheterna i utformningen av konsumentskydd i nordens nordiska samarbetet ger även möjlighet till en mer koordinerad hållning i viktiga konsumentpolitiska frågor i vårt internationella arbete. Cheferna för de nordiska organisationerna på konsumentområdet har träffats under året och målet är att utveckla samarbetet mellan de nordiska konsumentorganisationerna.

Internationellt arbetar Sveriges Konsumenter framför allt genom Consumers International (CI) och Transatlantiska konsumentdialogen (TACD). Sveriges Konsumenter är en aktiv medlem i CI och har under året samarbetat med CI inom internationell standardisering, hållbarhet, livsmedel, socialt ansvarstagande och marknadsföring av snabbmat.

TACD är en organisation för samarbete mellan Europas och USA:s konsumentorganisationer om gemensamma ”transatlantiska” konsumentkrav. Vårt deltagande i TACD sker i huvudsak genom elektroniska nätverk om till exempel intellektuella rättigheter, livsmedel, kemikalier och finansiella tjänster. Den absolut viktigaste frågan inom TACD och för konsumentrörelsen på båda sidor av Atlanten under 2015 har varit det planerade frihandelsavtalet mellan EU och USA, det så kallade transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar, TTIP. Frihandelsavtal har traditionellt gynnat konsumenterna men detta avtal handlar inte främst om att minska tullar och avgifter utan mer om harmonisering av regler och undanröjande av handelshinder. Det innebär att mycket av det konsumentskydd som upparbetats under åren behöver försvaras i förhandlingarna för att

avtalet inte ska leda till väsentliga försämringar för Europas konsumenter. Sveriges Konsumenter arbetar för att viktigt konsumentskydd i EU för exempelvis kemikalier, digitala rättigheter och livsmedelssäkerhet inte ska raderas av det mycket omfattande frihandelsavtalet.

3. Centrala frågor

3.1 Livsmedel

Målet för Sveriges Konsumenters arbete med livsmedelsfrågor är att alla grupper av konsumenter ska erbjudas ett stort utbud av prisvärd, säker och hållbart producerad mat.

Regeringens livsmedelsstrategi har varit en central del av arbetet 2015. Sveriges Konsumenter ingår sedan våren i regeringens dialoggrupp med parter från hela livsmedelskedjan. I inledningen bildade vi en särskild referensgrupp tillsammans med våra medlemsorganisationer till stöd för arbetet i dialoggruppen. Referensgruppen tog fram 15 ståndpunkter i dokumentet Livsmedelsstrategi med konsumenten i centrum. Som bas i arbetet fanns vårt remissyttrande till Konkurrenskraftsutredningen. Sveriges Konsumenter arrangerade ett välbesökt

seminarium med politiker, forskare, handel och konsumentrepresentanter för att belysa konsumentperspektivet. Tillsammans med miljö-, djurskydds- och andra konsumentorganisationer har vi levererat en gemensam vision till regeringen och tillsammans med Svensk Dagligvaruhandel har vi skrivit en debattartikel om vikten av att strategin tar med mål för folkhälsan.

Sveriges Konsumenter deltog som paneldeltagare på seminariet ”Konkurrenskraft och livsmedelsstrategi” som ägde rum i september på

H.M. Konung Carl XVI Gustafs gård Stenhammar. Närvarade gjorde bland andra minister Sven-Erik Bucht, H.M. Konung Carl XVI Gustaf, H.M. Drottning Silvia och H.K.H. Prins Carl Philip.

Arbetet med EUs kommande ekoförordning krävde också mobilisering från konsument- och miljöorganisationerna. Sveriges Konsumenter har försökt påverka den svenska regeringen till starka ställningstaganden för att inte äventyra den ekologiska produktionen, samtidigt som vi tagit upp frågan i det europeiska samarbetet.

En långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion och konsumtion är en av de viktigaste samhällsutmaningarna vi står inför och de kan endast lösas genom gemensamt ansvar över landsgränser. Mot den bakgrunden arbetar vi aktivt i BEUC:s livsmedelsarbetsgrupp och genom Consumers International för att vara en drivande aktör inte bara för utbud och pris utan i huvudsak för hållbara livsmedel av god kvalitet och till konkurrenskraftiga priser.

Ökad antibiotikaresistens ses som ett av de största hoten mot mänskligheten och en hållbar utveckling. Konsumentorganisationer över hela världen manade under hösten gemensamt de stora snabbmatskedjorna att sluta servera kött från djur som rutinmässigt ges antibiotika. Maningen följdes också av en enkät till de stora kedjorna.

Reklam för ”skräpmat” var temat på internationella konsumentdagen. Sveriges Konsumenter skrev en debattartikel i Aftonbladet med krav på förbud mot att rikta sådan reklam till barn och unga.

Andra frågor som vi drivit har varit ursprungsmärkning av kött, kött i sammansatta livsmedel, fusk med köttmärkning, vattenmörning av fågelkött och salt i färdiglagad mat.

3.2 Finansiella tjänster

Arbetet med finansiella tjänster bygger på visionen om en marknad i balans mellan konsumenter och företag, där konsumenternas behov är utgångspunkten och deras kunskapsunderläge inte utnyttjas. Finansiella tjänster ska vara prisvärda och ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara.

I början av året antog Sveriges Konsumenter en strategi för finansiella tjänster. Med strategin som utgångspunkt har vi under året arbetat med fokus på finansiell rådgivning, försäljning av finansiella tjänster, överskudsättning, hållbara finansiella tjänster och fortsatt möjlighet till kontantbetalning.

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund har under året initierat dialogsamtal kring hållbara investeringar och en hållbar fondmarknad. Sveriges Konsumenter deltog i dessa samtal och framförde bland annat krav som tagits fram i arbetet med vårt projekt Fair Finance Guide. Under året har vi också bidragit med svar på förfrågan från Etiska nämnden för fondmarknadsföring angående marknadsföring av hållbara investeringar. Vi betonar här vikten av att begreppet ”hållbar fond” inte urvåttas och betydelsen av tredjepartsverifiering.

Sveriges Konsumenter har bidragit med remissvar på Finansdepartementets utredning om värdepappersmarknaden (SOU 2015:2) där vi valde att begränsa vårt svar till frågan om finansiell rådgivning. Vi ställer oss positiva till utredarens förslag om provisionsförbud vid all finansiell rådgivning till icke-professionella kunder och betonar att den intressekonflikt som finns hos aktörer som ger råd om egna produkter måste bli tydlig för konsumenten. Vårt förslag är att dessa ”rådgivare” istället borde kallas säljare. Under året har vi bland annat uttalat oss i frågan om telefonförsäljning av finansiella tjänster i Svenska Dagbladet där vi framförde att vi vill se ett förbud mot just telefonförsäljning av finansiella tjänster och där vi riktar stark kritik mot titeln ”finansiell rådgivare” när det egentligen handlar om säljare.

Överskudsättning fortsätter att vara ett stort problem i samhället. Under året har Sveriges Konsumenter tagit plats som expert i den statliga utredningen om snabbblån, där vi bland annat driver krav på räntetak. Dessutom har vi deltagit i SVT:s Plus och andra medier i frågan.

I två remissyttranden har vi ställt oss positiva till regeringens förslag om amorteringskrav.

Kontanthanteringen har varit en fråga som engagerat flera av medlemsorganisationerna, inte minst pensionärsorganisationerna och Sveriges Konsumenter deltar i Kontantupproret. Målet är inte att hindra den tekniska utvecklingen utan att värna rätten att använda kontanter som betalningsmedel. Vi har bland annat deltagit i en debatt för riksdagspolitiker med SPF och Sveriges Hembygdsförbund och vid en uppvaktning av Riksbankens ledning. Sveriges Konsumenter deltar också i Riksbankens Betalningsråd för att agera i frågan. Vi har också bidragit med remissvar till Näringsdepartementets utredning om service i glesbygd (SOU 2015:35).

Under året har vi löpande gett input till BEUC:s arbete på finansområdet. Bland annat för att påverka EU kommissionen i frågan om försäljning

av småförsäkringar.

3.2.1 Fair Finance Guide

Fair Finance Guide är ett internationellt initiativ för att öka insynen i hur hållbart banker investerar. I Sverige drivs projektet av Sveriges Konsumenter i samarbete med Amnesty, Diakonia, Fair Action och Naturskyddsföreningen. Genom Fair Finance Guides internationella metod kartlägger vi riktlinjer för hållbarhet hos Sveriges sju största, och två alternativa banker. Vi gör också fallstudier för att följa upp om bankerna följer riktlinjerna i praktiken. På webbsidan kan konsumenter kolla upp hur deras bank presterar och få hjälp med att skicka mejl för att öka trycket på banken att arbeta med hållbara investeringar. Projektet är treårigt och 2015 var projektets andra år. Projektet finansieras med stöd från Sida.

Lanseringen av Fair Finance Guide Sverige i januari fick stort genomslag i såväl bransch som medier. Vi har sedan dess sett ett stort intresse hos allmänheten och under året har webbsidan haft 60 000 besök och 6 000 personer har skickat mejl till sina banker, 95 procent av dessa var missnöjda. Medieintresset har bestått och totalt har drygt 250 artiklar och inlägg publicerats om projektet. I samband med vår rapport om bristen på insyn i bankernas investeringar publicerades en debattartikel på DN Debatt där generalsekreterare från samtliga svenska samsamarbetsorganisationer skrev under.

Under året har projektet släppt två granskningar av bankernas riktlinjer och fem fallstudier varav två i samarbete med Fair Finance Guides internationella nätverk. Investeringar i fossil och förnybar energi, vapenexport till Saudiarabien och bolag som allvarligt kränker mänskliga rättigheter är några exempel på granskningsområden.

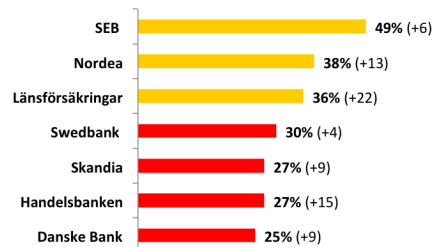

Under Almedalsveckan arrangerades en paneldiskussion där bankernas påtryckningsdialog med kontroversiella bolag diskuterades. Projektet deltog också vid flera externa seminarium och samtal.

I oktober följde projektet upp den kartläggning av bankernas riktlinjer som släpptes i samband med lanseringen. Det visade sig då att projektet har haft tydlig effekt på bankerna där samtliga hade förbättrat sina riktlinjer för hållbarhet, i genomsnitt med 50 procent. Uppföljningen lanserades i samband med utdelningen av konsumentpriset Blåslampan där två paneler bestående av några av finansbranschens viktigaste spelare diskuterade branschens ansvar i klimatfrågan. Här deltog bland andra finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund.

Genomsnittsbetyg 2015 - stora bankerna (förbättring sen 2014)

Med fokus på det internationella klimat-toppmötet i Paris riktade arbetet under hösten och vintern framförallt in sig på klimatfrågan. I början av november släppte projektet en internationell rapport som bland annat visade att de sju största bankerna i Sverige valt att investera över sju gånger mer i fossil energi jämfört med förnybar över de senaste fem åren. Granskningen följdes upp av en fallstudie där bankernas faktiska investeringar i fossilbolag kartlades. I samband med att den studien släpptes lanserades också kampanjen Dinosauriebanker där klimatfrågan lyftes ytterligare. Kampanjen ledde till att 725 kunder skickade mejl till sin bank med kritik mot investeringar i fossila bränslen.

Fair Finance Guide har under året haft 12 enskilda möten och två rundabordssamtal med de granskade bankerna. I samband med dessa har vi framförallt fått positiv återkoppling, bland annat med indikationer på att projektet ger bankernas avdelningar för hållbarhetsfrågor större tyngd och att granskningsmetoden hjälper bankerna att strukturera sitt hållbarhetsarbete.

3.3 Hälsa

Målet för Sveriges Konsumenters arbete är en ökad folkhälsa, bättre information och ökat patient- och konsumentskydd. Åtgärder för en god hälsa bidrar i allt väsentligt till uppfyllandet av ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling.

Våra projekt – Stilmedvetens arbete för minskning av farliga kemikalier i textil och Fair Finance Guides synliggörande av arbetsförhållanden - har ett tydligt fokus på en bättre hälsa i synnerhet i produktionsledet. Vårt deltagande i arbetet med miljömärkning är också ett tydligt område, liksom att flera av de standardiseringsarbeten vi deltar i har bidragit till en god hälsa.

Sveriges Konsumenter har medverkat som expert i Skönhetsutredningen på uppdrag av regeringen. Förutom att delta i möten med expertgruppen, har vi lämnat information om vad konsumenterna har för klagomål gällande skönhetsbehandlingar samt synpunkter utifrån våra kontakter med de konsumenter som hör av sig till oss. Som konsumentexpert har vi främst bevakat de svaga konsumenternas möjlighet att få sina särskilda behov och klagomål tillgodosedda samt arbetat för att stärka möjligheter för konsumenter som inte blir nöjda med utförd behandling att genom den nya föreslagna lagen få in en tydlig skrivning gällande klagomålshantering, vad man kan klaga på, hur man gör det samt vilka rättelser man har rätt till.

I början av året bildade Sveriges Konsumenter en arbetsgrupp inom området hälsa som medlemsorganisationerna kunde anmäla sitt deltagande i. Arbetsgruppen inventerade och diskuterade problemställningar inom tandvården. Ett kunskapsseminarium genomfördes där Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket medverkade. Utifrån ett konsumentperspektiv kunde gruppen konstatera att skyddet behöver förbättras och möjligheterna att göra medvetna val förstärkas. De föreslog därför fem politiska krav som antogs av styrelsen i augusti.

Arbetsgruppen genomförde också ett kunskapsseminarium om den nya standarden om

kvalitet inom äldreomsorgen. Den nya standarden utgår från de äldres rättigheter och behov av valfrihet och kontinuitet. Med hjälp av standarden blir det enklare för kommuner att upphandla, utvärdera, säkerställa rutiner och tydliggöra ansvar mellan upphandlare och utförare.

Tillsammans med BEUC har vi arbetat med tillgänglighet till läkemedel och e-hälsa. Vi har deltagit i undersökning om läkemedelspriser i EU och en studie om tillgänglighetsnivån av läkare i primärvården.

3.4 Digitala tjänster

Målet med vårt arbete med digitala tjänster är ett förbättrat skydd för konsumentens digitala rättigheter, bland annat på nätet. Samtidigt står vi upp för de konsumenter som inte använder internet. Särskilda frågor att bevaka är integritet, öppenhet, transparens, användbarhet och tillgänglighet samt ägarskap av kollektiva nyttigheter på internet.

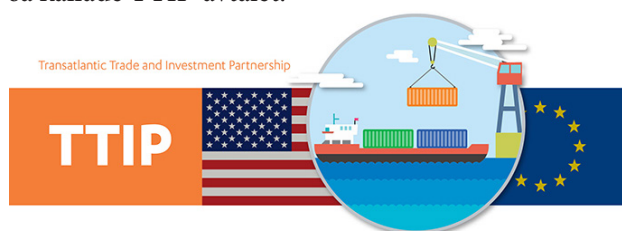

Digitala tjänster ska vara tillgängliga för alla och ställa höga krav på användbarhet samt vara rimligt prissatta. Det krävs även utbildning för utsatta konsumentgrupper för att minska de digitala klyftorna. Att internetleverantörer begränsar konsumentens frihet och ibland till och med företräder innehållsleverantörernas intressen innebär stora risker. Reglerna och de myndigheter som är satta att övervaka reglerna måste stärka sitt arbete för att skydda konsumenternas krav på nätneutralitet och integritet.

Under året har våra medlemsorganisationer konsulterats om en digital strategi för Sveriges Konsumenters arbete. Det har funnits ett stort intresse för dessa frågor bland medlemsorganisationerna och vi ser fram emot att kunna presentera den Digitala strategin under våren 2016.

Sveriges Konsumenter för kontinuerliga diskussioner kring IT-frågor med konsumentorganisa-

tioner i andra länder genom vårt engagemang i Consumers International, CI, den europeiska konsumentorganisationen BEUC och den europeiska konsumentrösten i standardisering ANEC. En dialog förs också med EU-kommissionen och IT-företag om konsumentens grundläggande problem med ny teknik och i synnerhet IT-tjänster. Sveriges Konsumenter har dessutom arbetat med konsumentens krav och rättigheter genom vårt engagemang i den internationella standardiseringens konsumentkommitté, ISO COPOLCO, och i arbetet med den Transatlantiska konsumentdialogen, TACD. Konsumentskyddet för de digitala frågorna är även centrala i frihandelsförhandlingarna mellan EU och USA, det så kallade TTIP-avtalet.

För Sveriges Konsumenter är utveckling av lagstiftning för att möta konsumentens utmaningar i den digitala miljön centralt. EU-kommissionen har höga ambitioner för de digitala marknaderna i EU och strategin för digitala frågor på den inre marknaden kommer att resultera i ett antal lagförslag för att förbättra marknadens funktion bland annat genom ett förstärkt konsumentskydd. Ett tydligt sådant exempel är lagförslagen för konsumentköp på nätet och en ny lagstiftning för digitala innehållstjänster. Vi noterar med tillfredsställelse att digitala tjänster som betalas med personliga data och inte nödvändigtvis med pengar föreslås omfattas av den nya lagstiftningen för digitalt innehåll.

Det är glädjande att Europarådet och Europaparlamentet efter mycket långa förhandlingar kunnat enas om en ny dataskyddslagstiftning som övergripande ger konsumenterna ett bra regelverk för uppgiftsskyddet inom EU. Nytt konsumentskydd behövs på det digitala området men samtidigt är det väsentligt att nuvarande konsumentskyddslagar tillämpas fullt ut för digitala tjänster.

Sveriges Konsumenter samarbetar om digitalt konsumentskydd med bland annat vår systerorganisation Forbrukerrådet i Norge, och det är även frågor som uppmärksammas inom internationell standardisering. Digitalisering utgör en möjlighet i arbetet för en hållbar konsumtion och Sveriges Konsumenter har deltagit i ett flertal sammanhang där dessa

möjligheter lyfts fram, exempelvis i Naturvårdsverkets arbete med den fördjupade utvärderingen av de nationella miljömålen.

Sveriges Konsumenter har varit representerat i Användningsforum - en plattform för en kontinuerlig dialog på strategisk nivå om tillgänglighet till och användbarhet av IT. Användningsforum arbetar med hur användbarhet och tillgängligheten till IT kan öka och följas upp. Forumet har tagit fram utvecklings- och förbättringsprocesser med ett tydligt användarperspektiv. Sveriges Konsumenter uppmanar regeringen att ta nya initiativ i dessa frågor då Användningsrådet lades ner vid årsskiftet.

4. Hållbar utveckling

Genom alla konsumentfrågor skär hållbarhetsperspektivet och målet om en hållbar utveckling i såväl ekologiska och sociala som ekonomiska avseenden. Det inkluderar också aspekter som säkerhet, tillgänglighet, integritet, icke-diskriminering och jämställdhet. Sveriges Konsumenter arbetar för att underlätta hållbar konsumtion i vårt arbete såväl nationellt som internationellt.

På det europeiska planet har vi sedan lång tid varit agendasättande och den europeiska konsumentrösten BEUC:s implementerar ett hållbart synsätt i allt sitt arbete. Etisk konsumtion är också en viktig komponent i den hållbara utvecklingen. För att kunna uppfylla kraven på hållbar utveckling krävs bland annat bättre information till konsumenterna, ordentlig märkning, bättre regelverk samt säkra produkter genom lagstiftning och standarder för varor och tjänster.

Sveriges Konsumenter ser med tillförsikt fram emot implementeringen av FN:s nya miljömål samt resultatet av klimatförhandlingarna i Paris. Dessa viktiga beslut för en hållbar utveckling kommer att kräva stora insatser av konsumenternas represen-

tanter för att vara med och både driva men även proaktivt påverka de regelverk som kan stimulera utvecklingen mot en hållbar konsumtion. I detta sammanhang är det särskilt betydelsefullt att FN:s internationella konsumenträttigheter har förstärks så att de tydligare kan bidra till samhällets utveckling på konsumentområdet.

Sveriges Konsumenter inkluderar hållbarhet i allt sitt arbete och prioriterar hållbarhet i projekt och kampanjer. Det är särskilt tydligt i projekten Fair Finance Guide och Stilmedveten.

Genom den kunskap projekten tillför kan Sveriges Konsumenter stärka sitt arbete på respektive område. Våra kampanjer tillsammans med BEUC om köttkonsumtion och hållbara produkter är andra tydliga prioriteringar på hållbarhetsområdet. Vi samarbetar även med myndigheter för att bidra med konsumentperspektivet på hållbarhet såsom Konsumentverkets konsumentvägledningstjänst Hallå konsument eller Naturvårdsverkets utvärdering av regeringens miljömål där vi deltagit i arbetsgruppen för hållbar konsumtion.

Hållbarhetsfrågor är en viktig del av EUs konsumentarbete vilket kan exemplifieras med EU-kommissionens intressentsammansatta arbetsgrupp om miljöpåståenden som vi deltagit i och som utarbetat underlag till revideringen av EU-kommissionens riktlinjer för lagstiftningen om otillbörliga avtalsvillkor. De nya riktlinjerna förväntas efter sommaren 2016 och bidrar till gemensamma regler för grön marknadsföring och i synnerhet regler mot den marknadsföring som inte lever upp till kraven på verifierade miljöpåståenden och en god marknadsföringssed. I vårt europeiska arbete har vi deltagit aktivt i både BEUC:s och ANEC:s arbete med hållbarhet, bland annat i frågor om miljömärkning, energidesign, bränsleförbrukning, energimärkning, hållbar livsmedelsproduktion, antibiotikaresistens, cirkulär ekonomi och hållbara konsumentprodukter.

Ett av de mest betydelsefulla instrumenten för organisationers hållbarhetsarbete är ISO 26000 Socialt Ansvarstagande. Standarden innehåller riktlinjer för en organisations hållbarhetsarbete och tar fasta på betydelsen av konsumentens rättigheter för att kunna vara en organisation som fullgör sitt hållbarhetsarbete. Sveriges Konsumenter bevakar utvecklingen av standardens användning och följer det internationella arbetet med tolkning, spridning och användning av standarden.

Delningsekonomin är en viktig utveckling för att stimulera nya former av resurssnål konsumtion. Vi arbetar sedan lång tid för en minskad resursan-

vändning och vårt projekt Stilmedveten är ett tydligt exempel på detta. Vi har deltagit vid olika aktiviteter med ett tydligt fokus på delningsekonomin under året och frågor om konsumentskydd och säkerhet vid delning och återanvändning är stora utmaningar som behöver lösas för att delningsekonomin verkligen ska anammas av en majoritet av konsumenterna. Behovet av att anpassa konsumentskyddet till delningsekonomin har uppmärksammats i EU och i Sverige kommer en utredning att tillsättas om användarens rättsliga ställning i delningsekonomin.

Sveriges Konsumenter deltar aktivt i Miljömärkning Sveriges miljömärkningsnämnd. Miljömärkningen har under året drivit kampanjen ”Rädda världen lite grann varje dag”. Vi samarbetar med våra nordiska systerorganisationer i miljömärkningsfrågor av gemensamt intresse. Den europeiska miljömärkningen, energimärkningen och Eco-design-direktivet ger stor möjlighet att förändra utbudet av produkter på den europeiska marknaden i en hållbar riktning. Eco-designdirektivet har inneburit ett utökat antal områden som omfattas vilket ger direktivet stor betydelse för resurs- och energianvändning i Europa. Vi har en viktig roll att bidra med våra erfarenheter och att se till att miljökraven är starka men samtidigt inte går ut över betydelsefulla funktionskrav. Det är särskilt intressant att energikraven numer även kan innehålla förväntad livslängd för en produktgrupp. Vi arbetar också för att införliva allt mer av klimataspekter i märkningarna.

Bank- och finanssektorn har ett avgörande inflytande över miljö, sociala villkor, lokalt utvecklingsarbete och andra hållbarhetsfaktorer genom sina investeringar. Under 2015 har Sveriges Konsumenter satt ett ökat tryck på branschen genom arbetet med Fair Finance Guide. Detta arbete kommer att fortsätta och intensifieras för att skapa ett tryck på bankernas ansvar för hållbara investeringar.

4.1 Stilmedveten

Stilmedveten är ett projekt som vill uppmuntra unga till en mer hållbar klädkonsumtion. Det gör vi genom att förklara problemen med dagens snabba textilkonsumtion och samtidigt visa på alternativ och inspirera till förändring. Det gör vi främst genom vår utställning, utbildningsmaterial, workshoppar, webbplats och sociala medier. Projektet är treårigt och 2015 var projektets andra år. Stilmedveten finansieras med stöd från Allmänna Arvsfonden.

Utställningen började året på Bruksgymnasiet i Gimo och därefter har turnén fortsatt till Umeå, Mora, Karlskoga, Gottsunda, Frövi, Falkenberg, Kalix och Edsbyn. På varje ort har textilslöjdsklasser bjudits in för visning och workshop och på vissa orter har vi ordnat ytterligare evenemang. I Umeå lanserades projektets utbildningsmaterial riktat till textilslöjds lärare som syftar till att lyfta en diskussion om kläder och hållbarhet i skolan. Materialet har nu närmare 700 unika besökare på webbplatsen. Här anordnades också ett stort klädbyte där 77 personer bytte 525 plagg och initiativet "Lär av en tant", där olika generationer möts för att lappa och laga. SVT Nyheter Västerbotten, Sveriges Radio P4 Västerbotten och Västerbottenskuriren besökte alla utställningen eller workshoppar under den här perioden. Totalt under året har 50 inslag och artiklar publicerats om projektet.

På vissa orter anordnades så kallade Utmaningar för utvalda klasser. I Mora genomfördes en Jeansutmaning där elever från närliggande folkhögskolor fick i uppgift att omtolka Moraväskan av jeans som skänkts för återbruk. I Frövi gavs en gymnasieklass från Örebro i uppgift att fundera kring dagens snabba modekonsumtion genom att tillverka papperskläder som direkt kan återgå till kretsloppet efter användning. Under hösten pågick en längre utmaning tillsammans med en gymnasieklass i Borås som fick i uppgift att göra en färgkarta av enbart naturliga färgkomponenter. Korade vinnare och färgkartan ingår nu i Stilmedvetens stora utställning.

Stilmedvetens webbplats har under året haft närmare 41 000 besök. Där har sex bloggare ur målgruppen varje vecka delat med sig av sina tankar kring hållbarhet och mode. Bloggskribenterna är geografiskt spridda och har också engagerats i samband med att utställningen besökt städer i närheten av dem. Under hösten gjordes en satsning på sociala medier med fokus på Instagram där målet om 500

följare innan jul nåddes.

I maj hölls två utbildningsdagar om hållbart mode. Utbildningen var öppen för målgruppen, men riktade sig inte minst till de ungdomar som engagerat sig i samband med utställningen eller hemsidan. Konsumenträttigheter, textil tillverkningsprocess och praktiska övningar stod bland annat på schemat.

Under Almedalsveckan deltog Stilmedveten i ett samarbete med Nordiska Ministerrådet. Projektet bidrog med kampanjen "En kärlekshistoria" där besökare och följare på sociala medier ombads dela med sig av sin kärlek till ett plagg. Syftet var att lyfta värdet av våra kläder i ett samhällsklimat präglad av slit-och-släng. Ett enskilt möte med Hennes & Mauritz:s hållbarhetschef Helena Helmersson genomfördes.

Under hela året har planeringen för att låta den 20 kvm stora utställningen växa till 200 kvm löpt parallellt med annan verksamhet. Arbetet intensifierades under hösten inför vernissage på Textilmuseet i Borås som öppnar i januari 2016. Den stora utställningen bygger på en analys av vad som har fungerat bra eller lite mindre bra vid de mindre utställningarna. Intresset för och kännedomen om projektet växer bland unga, skolor, bransch och andra initiativ. Projektet har exempelvis fått flera spontana ansökningar om praktik och får allt fler förfrågningar från medier.

4.2 Med rätt att handla

I juni fick Sveriges Konsumenter beviljat medel från Allmänna Arvsfonden för den efterlängta fortsättningen på projektet Begåvad Konsumtion. I det nya projektet, Med rätt att handla, har vi möjlighet att arbeta både mer långsiktigt och djuplodande med tillgänglighetsfrågorna ur ett konsumentperspektiv.

Projektet är treårigt och det första året om-

COOP FILTRERA SORTERA

Smör 14,90kr	Salt 6 st för 12,30kr 20% rabatt	Coca cola 9,30kr
BB 7,10kr	Nutella 2 st för 49,50kr	Peppar 10 st för 7,00kr
Tandkräm 13,30kr	Kiossade smaker 3 st för 39,90kr	Hundmat HUND 56,90kr
Penner 7,10kr	Oreo 5 st för 11,00kr	Chips 41,50kr

Jag är så fammad!!

fattar juni 2015-juni 2016. Under hösten anställdes en pedagogisk handledare/aktivitetssamordnare som bland annat är ansvarig för de två elever från Häggviks gymnasiesärskola som under läsåret 2015-2016 gör sin praktik i projektet. Under hösten genomförde de butikinspektioner med fokus på den kognitiva tillgängligheten i såväl fysiska som digitala köpmiljöer i livsmedels- och mobiltelefonbutiker. Under våren har arbetet med att återrapportera resultaten från inspektionerna till de undersökta butikerna påbörjats.

Under första projektåret inleds samtal med livsmedels- och mobiltelefoni-branschen på central nivå för att föra fram ”design för alla”-perspektivet och behovet av brukarpaneler/brukarmedverkan i utvecklingen av nya varor och tjänster. Parallellt med praktikanternas arbete har vi även genomfört två uppskattade workshoppar i gymnasiesärskolan och yrkesgymnasiet om konsumentfrågor ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Till projektet har ett nätverk bestående av representanter från funktionshinderorganisationer, en myndighet samt projekt med anknytning till kognitionsområdet knutits. Det första mötet hölls under hösten 2015 med fokus på projektets avgränsningsarbete.

Ett av de områden utöver tillgängligheten i livsmedels- och mobiltelefonbranscherna som projektet valt att fokusera på är avtalsvillkor, främst vid e-handel. Vi kommer under våren 2016 att genomföra en större enkät angående konsumenters upplevelse och erfarenhet av avtalsvillkor. Resultaten från undersökningen kommer vi använda som underlag för vår dialog med företag och arbete med att utveckla mer tillgängliga och begripliga avtalsvillkor vid e-handel.

Kontakter har tagits med LSS-verksamheter för att utforska behovet av kunskap och eventuell utbildning i konsumenträtt för boende och personal. Om det finns intresse kommer projektet att utveckla ett kunskapsmaterial tillsammans med verksamheterna, för boende och personal.

5. Standardisering

Rätt utformade standarder stärker konsumentskyddet, främjar handel, bidrar till hållbar utveckling och minskar tvister. Därför är vårt mål att påverka standardiseringsarbete inom utvalda om-

råden inom vår prioriterade verksamhet.

En stor utmaning inom standardisering är de kommersiella intressenas dominans. Ofta saknas konsumentens röst i standardiseringsorganisationernas tekniska kommittéer. Det trots att marknadernas internationalisering, som på många sätt är till fördel för konsumenterna, ökar konsumenternas beroende av väl fungerande standarder. Bra standarder ställer krav på sådant som säkerhet, hållbarhet, tillgänglighet, och begriplighet. Därför satsar Sveriges Konsumenter och flera av våra medlemsorganisationer på att vara aktiva i standardiseringsarbete – såväl på internationell och på europeisk nivå som i enskilda tekniska kommittéer i Sverige.

Den största standardiseringsorganisationen SIS har omorganiserat sin verksamhet under året med en ny marknadsinriktad organisation som vi befarar tar allt för lite utgångspunkt i det civila samhällets och myndigheters möjlighet till inflytande. Vi har uppmärksammat detta till SIS ledning och kommer att bevaka hur SIS verksamhet utvecklas för att ta tillvara alla intressenters intresse.

Inom ramen för vårt nordiska samarbete deltar vi i projektet Nordiskt samarbete om ökad påverkan i standardisering, finansierat av Nordic Innovation, för att ta tillvara best practice i arbete med att representera konsumenterna i standardiseringsarbetet. Projektet inväntar besked om fortsatt finansiering och har gått på sparlåga under året. Forbrukerrådet i Norge som är huvudägare av projektet arbetar för att en fortsatt finansiering ska komma till stånd.

5.1 Svensk standardisering SKA-rådet, projektet

Standardiseringens Konsument- och Arbetstagaråd (SKA-rådet) har till uppgift att främja användarinflytande från ideella organisationer. Rådet finansieras inom ramen för regeringens anslag till Sveriges Standardiseringsråd. Sveriges Konsumenter är representerat i SKA-rådet, tillsammans med Konsumentverket, Handikappförbunden, Myndigheten för delaktighet, Naturskyddsföreningen, Arbetsmiljöverket, LO och TCO.

De direkta kostnaderna för vårt deltagande i svenska och internationella standardiseringskommittéer finansieras av SKA-rådet, men våra representanter förutsätts arbeta ideellt. SKA-rådet finansierar också främjandeverksamhet där Sveriges Konsumenter erhåller projektmedel till vårt standardiseringsprojekt.

I tio år har Sveriges Konsumenters standardiseringsprojekt arbetat för att stärka konsumentperspektivet inom standardiseringen. Projektet stöds ekonomiskt av SKA-rådet, och samlar representanter som bevakar konsumenternas intressen i standardiseringsarbeten som påverkar människor i deras vardag. Våra representanter arbetade under året i 21 tekniska kommittéer, eller undergrupper till dessa, som har bäring på konsumenternas grundläggande rättigheter. Kommittéerna, som drivs av SIS, har skickat våra representanter för att föra Sveriges talan i en rad europeiska och internationella möten under året. På europeisk nivå handlar det om standardiseringsarbeten inom CEN och på internationell nivå inom ISO. Inom vårt nätverk bidrar vi också med expertkunskap och representation till ANEC, den europeiska konsumentrösten inom standardiseringen, och flera av deras olika arbetsgrupper och beslutande organ.

Under året nominerade vi en av våra representanter till gruppen ”SIS/TK 344 Hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, AG 9 Kognition”. Kommittén arbetar för att möjliggöra att fler personer ska kunna ta full del av samhället. Engagemanget passar väl in med arbetet som utförs inom projektet ”Med rätt att handla”, som syftar till att öka den kognitiva tillgängligheten i handeln. Projektet har också knutit fler kontakter inom standardiseringsnätverket, specifikt med representanter som på olika vis har god kunskap om tillgänglighetsarbete.

Under det gångna året har våra representanter fört två standardiseringsarbeten i mål, som resulterat i standarderna ”SS 872500:2015 Kvalitet i omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering för äldre med omfattande behov i ordinärt och särskilt boende” och ”ISO 17480:2015, IDT Förpackningar - Tillgänglig design - Lätt att öppna”. I arbetet med det sistnämnda var vår representant involverad på ISO-nivå.

Vi var även med i arbetet för att lägga grunden till ett ISO-arbete kring hälsotjänster för äldre i nystartade ISO IWA on community-based integrated health and care services for aged societies. Vi har under året även utformat remissvar gällande den standard som SIS/TK 553 Estetisk kirurgi arbetar med.

Som en del i vårt löpande arbete har vi skickat ut information och utbildningsmaterial som våra representanter kan ha nytta av i rollen som konsumentrepresentanter. Representanterna erbjöds också möjlighet att delta i ANEC:s utbildningar på nätet och våra nya representanter erbjöds SIS utbildningar.

I oktober hölls SKA-rådets seminarium ”Verktyg för hållbar utveckling – standardisering i Sverige

och Europa” i Europahuset. Sveriges Konsumenter var ansvarigt för planerandet och genomförandet av seminariet, vilket krävde omfattande arbete.

SKA-rådets arbete presenterades, med efterföljande information från tre internationella och två svenska, externa talare samt ordförande Ivar Rönnbäck, med en efterföljande paneldebatt med ytterligare deltagare. Drygt 50 åhörare deltog, givande framföranden hölls och panelsamtalen gav möjlighet till dialog och idéer för framtida samarbeten.

Att hitta konsumentrepresentanter till standardiseringen är en stor utmaning för en ideell organisation. Vi har dock genom våra medlemsorganisationer och nätverk lyckats hitta ivriga deltagare som vill föra konsumenternas talan. Då deras insatser är oavlönade, bortsett från ett mindre tillskott för tidsåtgång till inläsning inför internationella möten, finns det en stor ojämlikhet jämfört med representanterna från näringslivet. Därför har vi länge talat för ett ökat bidrag till konsumentrepresentationen i standardiseringen, för att åtminstone en symbolisk summa ska kunna utbetalas. Till dess fokuserar vi på att kommunicera standardiseringen till potentiella representanter på ett personligt vis, som pekar på att en kan göra skillnad i konsumentens vardag. Vi har även inlett ett lobbyarbete tillsammans med övriga SKA-rådsorganisationer för att få ett ökat anslag till rådet i stort.

Efter rapportering vid våra nätverksmöten är det tydligt att våra representanters arbete är viktigt och att de gör sina röster hörda för konsumenternas rättigheter och välbefinnande. Konsumentrösten lyser ofta med sin frånvaro inom standardiseringen, inte minst internationellt, men även på den viktiga europeiska nivån. Därför fortsätter vi att föra detta arbete framåt, i Sverige med hjälp av SKA-rådet och i Europa i samarbete med ANEC. Viktigt att notera är också att när vi möter och stödjer våra representanter får vi mycket kunskap tillbaka, som bidrar till organisationens arbete för starkare och tryggare konsumenter.

5.2 Europeisk och internationellt konsumentinflytande i standardisering

Ett starkt europeiskt konsumentengagemang i standardiseringen är nödvändigt då europeisk standard ofta blir en del av det europeiska regelverket. Genom ANEC, den europeiska konsumentorganisationen för standardisering, ges möjlighet att kommentera och ge synpunkter även på det standardiseringsar-

bete som vi på grund av knappa resurser inte har möjlighet att direkt delta i.

Sveriges Konsumenter ingår i ANEC:s styrelse, är vice ordförande i arbetsgruppen design för alla och tjänstearbetsgruppen samt har dessutom särskilt engagerat sig i ANEC:s arbete med hållbarhetsfrågor, tillgänglighet, e-tillgänglighet, eko-design, leksakssäkerhet, tjänster, energimärkning, informationsteknik, nanoteknologi och kemikalier.

ANEC:s nuvarande strategi sträcker sig fram till 2020 med målet att stärka konsumenternas möjlighet till inflytande i standardiseringen. EUs finansiering av konsumentinflytandet genom ANEC sträcker sig även det till 2020 i nuvarande form, om än utan en önskvärd och för att bibehålla samma nivå nödvändig, förstärkning av resurserna. För att grundligt undersöka andra finansieringsmöjligheter har ANEC inlett ett utredningsarbete som kommer att slutföras under 2016.

På uppdrag av SIS, The Swedish Standards Institute, har Sveriges Konsumenter representerat Sverige vid den internationella standardiseringens konsumentpolicykommitté, ISO COPOLCO. COPOLCO bidrar till nya prioriterade standardiseringsområden inom ISO. Ett särskilt fokus i arbetet under 2015 var digitalisering och det tydliggjordes genom workshopen "The connected consumer in 2020 - Empowerment through standards" som tog sig an de framtida digitala utmaningarna för konsumenten och då i synnerhet integritet och skydd av personliga data. Standarder kan bidra till att effektivt skydda konsumentens intressen av dataskydd och säkerhet utan att i grunden hindra den positiva utvecklingen med "big data" som en betydelsefull del av den fortsatta digitaliseringen. Under året har COPOLCO bl.a. belyst behovet av standarder för förköpsinformation, riktlinjer för tjänster, utsatta konsumentgrupper, jämförelsepriser, produktgarantier, integritet, wearables och inte minst för de möjligheter och utmaningar som delningsekonomin innebär.

6. Kommunikation

Sveriges Konsumenter kommunikation ska bidra till det övergripande målet ur Handlingsplan 2020. Sveriges Konsumenters ställning som pålitlig aktör och företrädare ska ha stärkts och vara väl känd hos allmänheten i Sverige.

Det finns ett stort behov av en stark kon-

sumentröst och året som gått har präglats av ett fortsatt stort intresse från medier gällande Sveriges Konsumenters roll som konsumentföreträdare och sakkunniga i frågor som rör allt från konsumenträtt till hållbarhetsfrågor och finansiella tjänster.

Arbetet under året har resulterat i över 500 nyhetspubliceringar i medier över hela Sverige, samt ett 50-tal intervjuer i radio och tv. Genomslaget är ett resultat av både förfrågningar om att kommentera dagsaktuella händelser och frågor där vi själva är mer proaktiva genom rapportsläpp och nya undersökningar. Med pressmeddelanden, direkta journalistkontakter, debattartiklar och kommunikation i de sociala mediekanalerna har vi upprepade gånger lyckats lyfta centrala konsumentfrågor i det offentliga samtalet. Sveriges Konsumenter har bland annat medverkat i riksmidier som SVT, TV4, SR Ekot och DN.

Under året skrev vi under sju debattartiklar som publicerades i Aftonbladet, DN, SvD, GP och landsortspress. Det handlar om särskilt viktiga frågor vi valt att lyfta om folkhälsa, telefonförsäljning, hållbara investeringar, kontanthantering, reklam, klimatmål och djurskydd. För att få större genomslag och ökad trovärdighet har vi i flera fall gått samman med andra organisationer och aktörer i gemensamma debattartiklar, vilket varit en framgångsrik strategi.

6.1 Webb, nyhetsbrev och sociala medier

Under året har Sveriges Konsumenter fortsatt vår satsning på kommunikation via sociala medier. Antalet följare på Facebook och Twitter ökar ständigt. Twitter är ett forum där vi når, följer och för dialog med opinionsbildare, beslutsfattare och organisationer som berör våra sakområden. Målgruppen för vår sida på Facebook är främst intresserade konsumenter.

Våren ägnades mycket åt det stora arbetet med att ta fram en helt ny webbplats. Syftet är att den på ett bättre sätt ska informera, mobilisera och engagera konsumenter samt ge en bättre översikt för politiker och andra intressenter, så att de tydligare kan se vad vi står för och arbetar med. Webbplatsen lanserades i maj 2015. Några av nyheterna är tips till enskilda konsumenter, en A-Ö-lista över våra ståndpunkter och att webben också är enkelt läsbar i mobiler och läsplattor. Vår webbplats besöktes under året 220 000 gånger av 104 000 användare.

Parallellt har vi gjort en analys av genomslaget av vår blogg Bertoft.se. Bloggen där vår generalsekreterare kommenterar viktiga konsumentfrågor har fått ett nytt utseende och en delvis ny struktur och ska fortsätta optimeras för att nå ut till fler.

”Gröna trådar” är vår andra blogg där vår textilvetare guidar dig genom djungeln av giftiga barnkläder, miljövänliga material och etiska val. Varje vecka publiceras ett nytt inlägg med tips, information och råd i frågor som många undrar över. Som om bambu är bra för miljön, vad det finns för alternativ till miljöfarlig fleece och hur man kan tänka kring plasttryck på barnkläder? Och så finns det tips på hur vi kan laga och ta hand om våra kläder på ett bättre sätt. Bloggen är starkt inspirerad av vårt arbete med Stilmedveten och hade under året av nära 55 000 besökare och har engagerat många i sociala medier.

Under året har vi gett ut fyra nummer av det digitala nyhetsbrevet KonsumentMakt. Bland prenumeranterna finns opinionsbildare, journalister, privatpersoner och företrädare för näringsliv och branschorganisationer. En utvärdering av nyhetsbrevet gjordes i slutet av året, med syftet att ytterligare förbättra kommunikationen och nå fler intresserade prenumeranter.

Ett arbete med att få upp antalet respondenter och få vår konsumentenpanel mer representativ genom en ökad balans mellan kön och åldrar har skett under året. Panelen har nu 750 respondenter och fler tillkommer löpande. Panelen har under året bland annat svarat på frågor om hållbara val i livsmedelsbutiken.

6.2 Kampanjer och undersökningar

Under slutet av året deltog vi i arbetet med research till en stor global kampanj initierad av Consumers International med titeln ”Antibiotics off the menu”. Syftet med kampanjen är att pressa de största snabbmatsrestaurangerna till ett åtagande i kampen mot antibiotikaresistens. I slutet av 2015 skickades brev till Max, McDonalds, Subway och Burger King där de ombads redovisa sin plan för att minska antibiotikaanvändningen inom jordbruket hos deras leverantörer. Arbetet fortsätter under nästa år och antibiotikaresistens är huvudtemat för World Consumers’ Rights Day i mars 2016.

I samarbete med BEUC och deras arbete om mer hållbara produkter genomfördes en undersökning av butikers kunskap gällande reklamationsrätten. Det hela var en del av den europeiska

kampanjen ”Consumers want more durable goods”.

Vårt deltagande i internationella kampanjer och undersökningar är viktigt för att kunna hitta rätt samarbetspartners och få relevant och riktig information till vårt arbete utanför Sveriges gränser. En av insatserna 2015 var att sprida en undersökning om konsumenternas upplevelser av att handla från andra EU-länder via nätet. ANEC låg bakom undersökningen. Vi spred, som enda svenska part, uppmaningar i sociala medier om att delta och dela med sig av upplevelser vid e-handel från andra EU-länder. Detta bidrog till att studien fick en mer tillförlitlig data och att vi tillsammans med våra europeiska samarbetsorganisationer bättre kan jobba vidare för att främja konsumenterna inom hela EU, både genom standarder och genom vårt lobbyarbete.

6.3 Almedalen

Hållbarhet och konsumentmakt var de gemensamma nämnarna för årets Almedalssatsning. Genom debatter, seminarium och en kampanj lyfte vi vikten av kärlek till dina kläder, bankernas ansvar för miljö och mänskliga rättigheter och hållbar mat i framtiden.

I år arrangerade vi panelsamtal på temat ”Priset för lågpriset” tillsammans med Europahuset. Frågor vi ställde var: Hur hållbart är det i längden att pressa priser? Vilket ansvar borde EU ta för hållbara livsmedel och motverka fetma, djurplågeri och problem med antibiotikaresistens? Europaparlamentariker, riksdagsledamöter och opinionsbildare debatterade. Seminariet webbsändes och drog stor publik på plats i Visby.

Vårt projekt Stilmedveten lyfte tillsammans med Nordiska ministerrådet hållbarhetsperspektivet på mode och textilier. Under rubriken ”Mina kläder -

en kärlekshistoria” uppmuntrades almedalsbesökarna att dela med sig av sina klädminnen, för en mer hållbar inställning till klädkonsumtion.

Fair Finance Guide genomförde ett engagerat panelsamtal om ansvarsfulla investeringar “Led-er bankernas påtryckningsdialoger med företag till förändring?”.

6.4 Blåslampan

Sveriges Konsumenter delar varje år tillsammans med Råd & Rön AB ut konsumentpriset Blåslampan. Tanken med priset är att belöna och uppmärksamma viktiga insatser som inspirerar andra att arbeta med och driva konsumentfrågor.

Efter många nomineringar utsåg juryn fyra finalister som alla uppmärksammades på scenen: familjen Bergfeldt i Skövde för sin inspirerande el-

bilsresa, den miljösmarta klädbutiken Swopshop i Malmö, ståupparen och koldioxidbantaren Staffan Lindberg och radioprogrammet Plånboken.

I år gick priset till Swopshop – en butik där du kan byta dig till en ny garderob. Med ett helt eget sys-

tem visar man på möjligheterna med nya mer hållbara affärsmodeller som erbjuder konsumenter ett nytt sätt att handla kläder på. Priset delades ut av finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund. Jan-Erik Nyberg tilldelades ett hedersnämmande för sitt hängivna och långvariga engagemang i konsumentfrågor.

I samband med prisutdelningen anordnades det även i år ett seminarium, denna gång på temat ”Kan bankerna rädda klimatet?” Seminariet inleddes med att Fair Finance Guides årliga granskning av de svenska bankernas hållbarhetsarbete presenterades. Härfter följde en två paneldiskussioner under rubrikerna ”Går det att spara hållbart?” och ”Politiken som gör hållbart sparande möjligt”. Vid seminariet deltog cirka 150 personer. Bland deltagarna fanns Swedbank, SEB, Danske Bank, Handelsbanken, JAK Medlemsbank, Folksam, Länsförsäkringar, KPA Pension, Svenska Kyrkan, Miljömärkningen Sverige, Diakonia, Naturskyddsföreningen, Union to union, Amnesty, Aktiespararna, Konsumentverket, Finansdepartementet med flera.

Råd & Rön

7. Råd & Rön AB

Råd & Rön är en annonsfri, pålitlig och orädd tidning som ägs av Sveriges Konsumenter. Vid sidan av alla tester skriver tidningen om många glädjeämnen och problem som man möter som konsument. Det kan handla om reklam, försäkringar, ekonomi, miljö eller vara en granskning av företagens etik och ansvarstagande vid tillverkningen. Förutom tidning och webbplats driver Råd & Rön AB konsumentrådgivning på uppdrag.

Råd & Rön:s upplaga sjönk något under 2015 men var trots detta i genomsnitt cirka 60 500. Antalet webbprenumeranter låg stabilt vid 3 600. Antalet unika besökare på webbplatsen ökade under 2015 till drygt 2 290 000 vilket är en ökning med cirka 300 000.

I slutet av juni lanserades en ny landningssida med bättre presentation av det totala innehållet på webbplatsen. I slutet av året satte ett projekt igång för att förnya och förbättra landningssidorna för testerna.

Alltfler besökare kommer direkt till testernas landningssidor så det är angeläget att dessa presenterar innehållet i testerna så att besökarna vill ta del av dem.

Råd & Rön lanserade ett nytt nyhetsbrev som hade cirka 15 000 prenumeranter i slutet av året. I september gjordes en satsning på Facebook och vid årsskiftet var antalet följare nästan 18 000.

Tillverkare, leverantörer och återförsäljare kan teckna användarlicens för emblemet Råd & Rön Bäst i Test och Råd & Rön Bra Köp. Antalet sålda emblemen var 53 under 2015, jämfört med 47 under 2014.

Förutom tidning och webbplats driver Råd & Rön konsumentrådgivning på uppdrag. Den största kunden är Stockholms kommun. (Råd & Rön levererar rådgivning till stadsdelarna Norrmalm, Kungsholmen, Södermalm, Hägersten/Liljeholmen, Farssta, Enskede/Årsta/Vantör och Östermalm). Andra kunder är Falköpings och Upplands-Bro kommuner.

Råd & Rön har haft en representant i Finansinspektionens utbildningsprojekt "Gilla din ekonomi". En av konsumentvägledarna medverkar tillsammans med berörda myndigheter, organisationer och företag i en utbildning för pensionärer kallad "Tryggare ekonomi på äldre dar".

I slutet av mars 2015 startade Konsumentverket den nationella konsumentrådgivningen Hallå Konsument. Den påverkade Råd & Rön:s vägledning mycket kraftigt. Antalet kontakter sjönk med 40 procent. Detta innebar å andra sidan att vägledarna fick mer tid för varje person som sökte rådgivningen. I den årliga nöjd-kund-enkäten som görs under hösten gick också andelen som var nöjda eller mycket nöjda med vägledningen upp från 87 procent till 95 procent.

för detta är **Handlingsplan 2014-2020**.

I 100 krav för en starkare konsumentpolitik har politiker kunnat hitta inspiration och stöd för att driva en konsumentnära politik. Skriften togs fram inför valet 2014. Så här drygt ett år senare kan vi konstatera att en del av dessa krav blivit verklighet. För att nämna några exempel: Företag måste påminna konsumenten om att avtalet kommer att förlängas om det inte sägs upp. Påminnelsen ska vara skriftlig och lämnas senast en månad i förväg. ARN har fått utökade resurser och en europeisk utomrättslig tvistlösning har kommit på plats. Vi har fått en lag som tvingar taxibolagen att informera om högsta möjliga pris för resor som kostar mer än 500 kr. Nya märkningsregler för livsmedel inom hela EU har kommit och nu måste konsumenterna erbjudas ettåriga avtal både vid nytecknande och förlängning av tele- och bredbandsavtal.

100 krav som verktyg i vårt påverkansarbete har bidragit till att öka Sveriges Konsumenters politiska inflytande. Mot denna bakgrund har styrelsen beslutat att 100 krav ska uppdateras.

Sveriges Konsumenter ska ha medlemsorganisationer som alla bidrar till att stärka den svenska konsumentrösten. I arbetet med nya stadgar har en av utgångspunkterna varit att stärka medlemsorganisationernas inflytande. Arbetet med att pröva en pilotarbetsgrupp inom området hälsa och referensgrupp för en svensk livsmedelsstrategi syftade till att bättre kunna möta behov hos medlemsorganisationerna och att ta tillvara den kunskap och det kontaktnät som finns i respektive organisation.

2015 har en tydligare verksamhetsplan arbetats fram med mål och indikatorer för måluppfyllelse. Ytterligare fördjupning har skett i arbetet inför 2016.

Som en del i vårt utvecklingsarbete arrangerar vi ett seminarium i samband med utdelningen av konsumentpriset Blåslampan.

8. Strategisk utveckling

Sveriges Konsumenters övergripande mål med den strategiska utvecklingen är att ta ett stort kliv framåt som den svenska konsumentrösten genom att vara mer samordnad, strategisk och ytterligare höja vår trovärdighet. Det viktigaste instrumentet

9. ANNEX

9.1 Uppdrag

Allmänna Reklamationsnämnden (Anita Beckman, Ann-Charlotte Erixon, Anna Mähler, Annelie Svensson, Bernt Månsson, Britten Lagerkvist Tranströmer, Carina Brehmer, Catharina Elofsson, Cecilia Collin, Cecilia Odgaard, Dag Levinsson, Elisabeth Eklo, Elisabeth Rang, Fredrik Maxe, Göran Brännström, Göran Nilsson, Hans Lindholm, Ina Johansson, Ingela Mattsson, Inger Forsgren, Ingrid Elebrink, Ingrid Krylén, Ingrid Söderquist, Jan Boman, Karin Wiberg, Kenneth Strand, Kerstin Rydh, Kristina Fält, Lena Kyhlros, Lisbeth Ander, Malin Brandt Smedberg, Maria Lindqvist, Mattias Grundström, Mechthild Kleinschmidt, Märta-Lena Schwaiger, Nanna Tranströmer, Niclas Stuesson, Olle Höckert, Paul Carlsson, Sonny Kimsjö, Sten Lundqvist, Tommy Hultman, Ulf Stefansson, Yvonne Hansen, Marcus Attestam, Lotta Broman, Kristin Liarsou, Karolina Karjatkar Öberg)

Allmänna reklamationsnämndens insynsråd (Jan Bertoft)

Arbetsgruppen Stärkt konkurrenskraft i gröna näringar (Örjan Brinkman)

Arbetsgrupp hållbar konsumtion, Naturvårdsverket (Jens Henriksson)

Centrum för ekologisk produktion och konsumtion EPOK (Linda Cederlund)

Jordbruksverkets råd för konsumentfrågor (Örjan Brinkman)

Kemikalieinspektionens insynsråd (Örjan Brinkman)

Kommitté om genomförande av Europaparlamentets direktiv om möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade organismer (Örjan Brinkman)

Konsumentverkets funktionshindersråd (Jens Henriksson)

Konsumentverkets insynsråd (Jan Bertoft)

Miljömålsarbetets arbetsgrupp hållbar konsumtion, Naturvårdsverket (Jens Henriksson)

Miljömärkningsrådet (Jens Henriksson)

MFD referensgrupp Nästa generation av tillgänglig offentlig information (Elin Sandström)

Nationell dialoggrupp Livsmedelsstrategin (Jan Bertoft)

Nätverket för konsumentinformation (Christin Holm Gatica, Olof Nordangård, Jan Bertoft)

Nätverk för återvinning och återanvändning av textilier (Erika Granstrand, Christin Holm Gatica)

Regeringens Användningsforum (Jens Henriksson)

Regeringens samordningsråd för konsumentupplysningstjänsten (Christin Holm Gatica)

Reklamombudsmannens opinionsnämnd (Harriet Gillberg)

Resegarantinämnden (Märta-Lena Schwaiger, Jan-Erik Nyberg)

Samordningsrådet för Hallå konsument (Christin Holm Gatica)

.SE (Inger Persson)

SKA-rådet (Jens Henriksson, Olof Nordangård)

Skönhetsutredningen (Maria Wiezell)

Strama VLs styrgrupp (Gunnela Stähle)

Swedac insynsråd (Malin Hedberg)

Swedac marknadskontrollråd (Malin Hedberg)

Svenska Miljömärkningsnämnden (Jens Henriksson)

Telefonförsäljningsutredningen (Jan Bertoft)

Tillväxtverkets centrala samordningsforum (Märtha Dahlberg)

TLV:s Dialogforum (Örjan Brinkman)

Utredning En mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter (Jan Bertoft)

9.2 Uppdrag inom Norden

Nordiskt konsumentnätverk (Jan Bertoft med flera)

Nordiskt standardiseringsnätverk och standardiseringsprojekt med stöd av Nordic Innovation (Jens Henriksson)

UPPDRAG INOM EUROPA

ANEC generalförsamling (Jens Henriksson)

ANEC styrelse (Jens Henriksson)

ANEC Design for all (Jens Henriksson)

ANEC arbetsgrupp mot exkludering i standarder (Jens Henriksson)

ANEC arbetsgrupp om kemikalier och om hållbarhet (Jens Henriksson)

ANEC tjänstearbetsgrupp (Olof Nordangård)

ANEC CEN/TC52 Toys (Wanda Geisendorf)

ANEC Barnsäkerhetsgrupp (Wanda Geisendorf)

BEUC ordförande (Örjan Brinkman)

BEUC styrelseledamot (Jan Bertoft)

BEUC generalförsamling (Örjan Brinkman, Jan Bertoft, Harriet Gillberg)

BEUC expertgrupp Digitala tjänster (Eliot Wieslander, Jens Henriksson)

BEUC expertgrupp Finansiella tjänster (Jakob König)
BEUC expertgrupp Säkerhet och Miljö (Jens Henriksson)
BEUC Konsumenträttsarbetsgrupp (Jens Henriksson)
BEUC Livsmedelsarbetsgrupp (Christin Holm Gatica, Jens Henriksson)
BEUC Styrelsegrupp Hållbar utveckling (Jan Bertoft)
BEUC kampanj för hållbara produkter (Christin Holm Gatica)
DG JUST expertgrupp miljöpåståenden (Jens Henriksson)
DG Energy forum (Jens Henriksson)
ECCG (Jens Henriksson)
ECCG expertgrupp energi (Jens Henriksson)
DG JUST expertgrupp miljöpåståenden (Jens Henriksson)
EESK (Inger Persson)

9.3 Uppdrag globalt

CI generalförsamling (Jens Henriksson, Jan Bertoft, Örjan Brinkman)
CI världskongress (Jens Henriksson, Jan Bertoft, Örjan Brinkman)
CI standardiseringsnätverk (Jens Henriksson, Olof Nordangård)
CI nätverk för socialt ansvarstagande (Jens Henriksson)
ISO COPOLCO (Jens Henriksson)
ISO 26000 socialt ansvarstagande (Jens Henriksson)
TACD (Jens Henriksson, Örjan Brinkman)
Styrgruppen i Fair Finance Guide International (Jakob König)
Bankwiser International (Jan Bertoft)

ÖVRIGA UPPDRAG INOM STANDARDISERINGEN

SIS/TK 160 Textil (Eva Nordberg)
SIS/TK 164 Förpackningar (Tomas Berns, Birgitta Nilsson)
SIS/TK 335 Mekaniska preventivmedel (Jakub Srebro)
SIS/TK 344 Hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning (Sonja Kvål)
SIS/TK 380 Ergonomi (Tomas Berns, Clas Thoren)
SIS/TK 391 Möbler (Annelie Persson)
SIS/TK 392 Leksaker (Åsa Lindquist)
SIS/TK 404 Barnartiklar (Åsa Lindquist)
SIS/TK 435 Livsmedel och foder (Gunnela Ståhle)
SIS/TK 478 Socialt ansvarstagande (Jens Henriksson)
SIS/TK 495 Kosmetik och analysmetoder allergener (Ann-Therese Karlberg)
SIS/TK 503 Kundkontaktcenter (Gerd Klang)
SIS/TK 504 Tillgänglighet (Clas Thoren)
SIS/TK 536 Samordningsgrupp för tillgänglighet (Tomas Berns, Clas Thoren)
SIS/TK 553 Estetisk kirurgi (Gerd Klang)
SIS/TK 554 Pooler och spabad (Göran Lagerholm)
SIS/TK 561 Skönhetstjänster (Sonja Kvål)
SIS 572 kvalitet i särskilt boende och hemtjänst (Gerd Klang, Greta Thorén)
SIS/TK 574 Trygghetskedjan för trygghetslarm (Jan-Erik Nyberg)
SIS/TK 592 Hållbar livsmedelsproduktion i städer (Jennie Johansson)
SIS/TK 600 Hantverkstjänster (Olof Nordangård)

9.4 Aktiviteter och deltagande i konferenser/seminarier

NATIONELLT

Referensgrupp kemikalier i textilier, Kemikalieinspektionen
Hållbara textilier, IVA
Kemikalier i textilier, Miljödepartementet
Hållbarhetsdrivna investeringar för grön omställning och konkurrenskraft, Statsrådsberedningen
Expertgruppen för utvecklingsstudier och OECD-Development Assistance Committee, Sida
Workshop EPUB3, Myndigheten för delaktighet
Möte om privatkopieringsundantaget, IT-företagen
Hälsa och dagligvaruhandeln, Handelshögskolan
Estetisk kirurgi, Gerd Klang
Utmaningar digital handel, Kommerskollegium
SIS Fullmäktigemöte
Remissmöte miljömålen, Naturvårdsverket

Hearing TTIP i riksdagen
Roundtable energimärkning, Energimyndigheten
Referensgrupp ekoförordningen, Landsbygdsdepartementet
Möte socialt ansvarstagande, SIS
Konsumentdagarna
Miljömålsmöte, Naturvårdsverket
Digital single market och konsumenten, Justitiedepartementet
Standardiseringsstrategi och universell design, Handikappförbunden och MFD
Kontantupproret
CSR-möte, Worldfavor
Samrådsmöte miljömål, Naturvårdsverket
Referensgruppsmöte Alla vinner, Handikappförbunden
Möte standardisering och socialt ansvarstagande, Staffan Söderberg
SKA-rådets standardiseringskonferens, Europahuset
Utvärdering av myndigheters konsultation av civila samhället, Statskontoret
Marknadsföring och tjänstefiering i det digitala samhället, Konsumentverket
Miljömålseminarium, Miljödepartementet
Referensgrupp konsumentfrågor, Justitiedepartementet
Möte miljömärkning, Riksdagens utredningstjänst
Workshop TLV om prisjämförelsetjänst
Verkstad för hållbara livsstilar, Naturvårdsverket
Svensk fågels årsmöte i Falkenberg
Öppen hearing å ABF-huset om TTIP

NORDISKT

Rundabordssamtal om Fair Finance Guide, Oslo
Möte med styrelsen för Nordic Financial Union, Fair Finance Guide
Konferens om mat i Helsingfors med Finlandssvenska Andelsförbundet

EUROPEISKT

Telefonkonferens om EUs energimärkning, BEUC
Multistakeholder möte miljöpåståenden, DG JUST, Bryssel
Telefonkonferens konsumentlagstiftning, BEUC
Telefonmöte ekodesign, BEUC
Telefonmöte om lagstiftning för e-handel, BEUC
Konsumentkonferens "Consumer policy in the digital era", Riga
Telefonmöte europeisk energimärkning, BEUC
Consumer summit, Bryssel
E-handel och digitala konsumenträttigheter, BEUC
Otillbörlig marknadsföringsseminarium, DG JUST, Bryssel
Konsument och konkurrensdagen, Luxemburg
Seminarium hållbara livsmedel, BEUC, Milano
Delningsekonomi seminarium, BEUC, Bryssel
Telefonmöte europeisk miljömärkning, BEUC
General Assembly Fair Finance Guide International, Haag
Workshop och kommunikationsgruppsmöte Fair Finance Guide International, Bryssel
Möte i Riga med Lettlands finansminister inför ordförandeskapet
Rundabordshearing med kommissionär Öttinger om elmarknaden
Möte i Bryssel med ledningen för belgiska konsumentrörelsen, Bennoit Platin
European Consumer Protection Day med kommissionär Jurova
Möte med engelska kommissionären i London Witch!

INTERNATIONELLT

Workshop och styrgruppsmöte, Fair Finance Guide International, Sao Paolo
Global market workinggroup, ISO COPOLCO, Geneve
The connected consumer workshop, ISO COPOLCO, Geneve
Telefonmöte planering standardiseringskonferens, Consumers International
Internationellt seminarium Socialt Ansvarstagande, SIS, Stockholm
Bilsäkerhetssevent Stop the Crash, Brasilia
ISO Academy Training on standards, Brasilia

9.5 Besvarade remisser

NATIONELLT

Nya riktlinjer för hållbara fonder, Etiska Nämnden för Fondmarknadsföring
Konsumentfrågor i Governos rapport, Användningsforum
Antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner, Socialstyrelsen
Forskningsfrågor i äskande 2016, SKA-rådet
Uppdaterade svenska kostråd, Livsmedelsverket
Ekologiskt som en del av livsmedelsstrategin, Näringsdepartementet
Digitalisering och hållbar konsumtion, Naturvårdsverket
Läkemedelsverkets föreskrifter om handel med vissa receptfria läkemedel, Läkemedelsverket
Konsumentperspektiv i miljömålen FU15, Naturvårdsverket
Intressentkategorier i svenskt standardiseringsarbete, SKA-rådet
Konsumenteffekter av standardisering, Lunds universitet
Representation vid nya EU initiativ konsumenträtten, Justitiedepartementet
Ljusgenomsläpplighet för miljömärkta fönster, Energimyndigheten
Hållbar konsumtion i miljömålen FU15, Naturvårdsverket
Konsumentfrågor i ekoförordningen, KRAV
Förslag till nya föreskrifter om krav på amortering av nya bolån, Justitiedepartementet
Vattenbehandling av fågelkött, Livsmedelsverket
Fördjupad utvärdering av miljömålen, Naturvårdsverket
Säkerhet trimmers och hårklippare, SEK
Konsumentfrågor i fördjupad utvärdering av miljömålen, Naturvårdsverket
Standardiseringens strategiplan, SIS
Värdepappersmarknaden SOU 2015:2, Finansdepartementet
Mobila finansiella tjänster, SIS
Förslag till insatser på funktionshinderområdet, Konsumentverket
Slutkommentarer fördjupad utvärdering miljömålen, Naturvårdsverket
Trialog om telekom och nätneutralitet, IT-minister Mehmed Kaplan
Nanoregister för konsumentprodukter med nanoinnehåll, Kemikalieinspektionen
Konkurrenskraftsutredningen SOU 2015:15, Näringsdepartementet
Service i glesbygd SOU 2015:35, Näringsdepartementet
Tillgänglighet och säkerhet för strykjärn, SEK
Säkra flamskyddsmedel, SEK
Tillgängliga och säkra temperaturer för vattenkokare, SEK
Lagstiftning om energimärkning, Miljödepartementet
Kontraktregler för e-handel och digitala produkter, Justitiedepartementet
Betänkande om bisfenol A, SOU 2014:90
E-handel av konsumentvaror, Justitiedepartementet
Myndigheters och departementens samråd i EU-frågor, Statskontoret
Trialogförhandlingarna om datadirektivet, Justitieminister Morgan Johansson
Digitala produkter och e-handel, Justitiedepartementet
Universell utformning av rulltrappor, SIS
CSR-strategi, Näringsdepartementet
Kontantinsättning i bank, Konsumentverket

INTERNATIONELLT

Hållbar livsmedelsproduktion, BEUC
Ursprungsmärkning av kött i sammansatta livsmedel, Svenska Europaparlamentariker
Sköljmedel i europeisk miljömärkning, BEUC
Implementering av konsumenträttsdirektivet, BEUC
Tillgänglighet till läkartjänster, ECCG
Kontraktslagstiftning och Rome I, BEUC
Den finansiella marknaden i Sverige, BEUC
Energimärkning av fönster, BEUC
Svenskt perspektiv på klimatkrav, BEUC
Användning av Glyfosat, BEUC
Antibiotika i djurhållning, BEUC
Reviderade kriterier för miljöpåståenden, DG JUST
Textning av film och video, ANEC
Konsumentfrågor i ekoförordningen, Svenska europaparlamentariker i Jordbruksutskottet
Revidering av A-G skalan för energimärkning, BEUC
Tillgängliga betalterminaler, ANEC
Nytt ekomärknings förslag, BEUC

Reklamation och garantier, DG JUST
Importregler för ekologiska livsmedel, Europaparlamentariker
Smarta elmätare, ANEC
System för tvistlösning i Sverige, BEUC och VZBV
Implementering av EUs tvistlösningslagstiftning i Sverige, VZBV
FN:s hållbarhetsmål, Consumers International
Energimärkningslagstiftning, BEUC
Regelverk för e-handel och digitala produkter och tjänster, BEUC
EU:s framtida miljömärkning, BEUC
Säker och hållbar turism i EU, Svenska Europaparlamentariker Transportutskottet
Återförsäljning av eventbiljetter, BEUC
Integritet och smarta elmätare, BEUC
Konsumentrepresentation i Sverige, ANEC
Hållbar konsumtion av livsmedel, BEUC
VW-skandalen, BEUC
Ståndpunkt om klimatet, BEUC
Läkemedelsprisundersökning, BEUC och Altroconsumo
Aktiviteter och finansiering av standardiseringsarbetet, ANEC
Omvänd bevisbörda i svensk konsumentlagstiftning, BEUC
E-handel av konsumentvaror, Kommissionär Jourová
Utformning av energimärkning, BEUC
Reklamationstiden längd, BEUC
Konsumenträttigheternas påverkan av kommissionens förslag till lagstiftning om e-handel, BEUC
Uppföljning av världskongressen i Brasilia, Consumers International

9.6 Medlemorganisationer

FÖLJANDE 26 ORGANISATIONER VAR MEDLEMMAR I SVERIGES KONSUMENTER UNDER 2015

Arbetarnas Bildningsförbund, ABF
Coop Medlem Väst
Djurskyddet Sverige
FritidsOdlingens Riksorganisation, FOR
Handikappförbunden
Konsumentföreningen Medvetna Matval
Konsumentgillenas Samrådsorgan
KonsumentGruppen i Nyköping
Konsumentrådet i Östersunds kommun
Konsumentvägledarnas förening
Landsorganisationen i Sverige, LO
Medveten Konsumtion
Pensionärernas Riksorganisation, PRO
Resenärsforum
Reumatikerförbundet
Riksförbundet Goodgames
Riksförbundet Hem och Samhälle
Riksförbundet Hem och Skola
Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, SIOS
Svenska Kommunal Pensionärs Förbund, SKPF
SPF Seniorerna
Svenska Celiakiungdomsförbundet
Svenska Djurskyddsföreningen
Unga Örnars Riksförbund
Vi Konsumenter
Äkta Vara

9.7 Styrelse

STYRELSE FRAM TILL ÅRSMÖTET DEN 23 APRIL 2015

Örjan Brinkman, ordförande

Harriet Gillberg, Riksförbundet Hem och Samhälle, vice ordförande

Märtha Dahlberg, PRO
John Haataja, ABF
Kristina Bergman, Unga Örnars Riksförbund
Lars-Åke Henriksson, LO
Kristina Theander, Äkta vara
Ersättare:
Catrin Björkman, Coop Medlem Väst
Alexander Clemenson, Medveten Konsumtion

STYRELSE EFTER ÅRSMÖTET
Örjan Brinkman, ordförande
Harriet Gillberg, Riksförbundet Hem och Samhälle, vice ordförande
Märtha Dahlberg, PRO
Lars-Åke Henriksson, LO
Kristina Bergman, Unga Örnars Riksförbund
John Haataja, ABF
Alexander Clemenson, Medveten Konsumtion (t o m 2015-11-26)
Ersättare:
Terese Askerstedt Djurskyddet Sverige
Helena Leufstadius Resenärsforum

9.8 Revisorer

REVISORER FRAM TILL ÅRSMÖTET DEN 23 APRIL 2015
Monica Fagerstedt, Riksförbundet Hem och Samhälle
Silvana Hanna, Unga Örnars Riksförbund
Maria Karlsten, Grant Thornton, auktoriserad revisor
Efter årsmötet:
Monica Fagerstedt, Riksförbundet Hem och Samhälle
Jimmy Edsbrand, ABF
Maria Karlsten, Grant Thornton, auktoriserad revisor

9.9 Valberedning

Stefan Svensson, ABF (sammanställande t o m 2015-11-26)
Anita Beckman, Riksförbundet Hem och Samhälle
Daniel Carlstedt, Unga Örnars riksförbund
Gunnela Ståhle, Vi Konsumenter
Inger Persson (sammanställande fr o m 2016-01-19)

9.10 Råd & Rön AB

STYRELSE SÄVÄL FÖRE SOM EFTER BOLAGSSTÄMMA
Örjan Brinkman, ordförande
Inger Persson
Anders Andersson
Lars-Åke Henriksson
Helena Ingvarsdotter
Christina Mörk
Disa Åberg
Carina Lundgren, VD
Hampus Engstedt och Maria Wiczell, personalrepresentanter
Jan Bertoft, adjungerad

9.11 Arbetsgrupper

PILOTARBETSGRUPP HÄLSA
Örjan Brinkman, Ordförande
Britten Lagerkvist Tranströmer, Konsumentgillenas samrådsorgan
Anita Beckman, Riksförbundet Hem och Samhälle
Ola Nilsson, SPF Seniorerna
Elin Sandström, Kansli
Lena Ridemar, Kansli

REFERENSGRUPP REGERINGENS LIVSMEDELSSTRATEGI

Harriet Gillberg, Vice ordförande
Gunnela Ståhle, Vi Konsumenter
Terese Askerstedt, Djurskyddet Sverige
Karin Gardell, Medvetna Matval
Mikaela Odenmyr, Handikappförbunden
Alexander Clemenson, Medveten Konsumtion (tom 2015-11-26)
Jan Bertoft, Kansli

9.12 Projekt

Stilmedveten är ett ungdomsprojekt som vill inspirera och uppmuntra till en roligare, smartare och mer hållbar klädkonsumtion. Projektet omfattar inspiration, blogg, tips och råd, gör-det-själva och har en turnerande utställning. Pågår fram till december 2016.

Fair Finance Guide kartlägger vilka krav de sju största bankerna i Sverige ställer på hållbarhet och socialt ansvar när de investerar. Sedan sker granskning genom fallstudier av hur bankerna agerar och investerar i praktiken, för att kontrollera om de följer sina riktlinjer. Resultaten publiceras via fairfinanceguide.se där man enkelt kan jämföra bankernas resultat, mejla sin bank och berätta vad man tycker samt få vägledning för att byta till en mer hållbar bank. Projektet pågår fram till december 2016.

Ökat konsumentinflytande inom standardisering är ett projekt för ökat konsumentinflytande med ekonomiskt stöd av Standardiseringens konsument- och arbetstagarråd, SKA-rådet. Projektet har funnits sedan 2005 och drivs på årsbasis.

Med rätt att handla syftar till att göra konsumtionsmiljön mer tillgänglig. Med fokus på personer med kognitiva funktionsnedsättningar undersöker projektet vilka de största problemen är i köpsituationer och vilka möjligheter som finns för att göra dem bättre. Det som gör det tydligt och enkelt för vissa, gör det tydligt och enkelt för alla! Projektet pågår fram till juni 2018.

9.13 Kansli

Kansliet handlägger den löpande verksamheten koncentrerad till samordning, konsumentrepresentation, kommunikation och internationella frågor. Under året har nedanstående personer arbetat för Sveriges Konsumenter:

ANSTÄLLDA

Jan Bertoft, generalsekreterare
Jens Henriksson, internationell sekreterare
Christin Holm Gatica, kommunikationsansvarig (föräldraledig t o m maj)
Åsa Mendel Hartvig, vikarierande kommunikationsansvarig (t o m maj)
Lena Ridemar, personalansvarig/ledningsstöd inrikespolitik
Eliot (Emma) Wieslander, utvecklings- och projektansvarig (t o m april)
Kristina Hallbjörn, ekonomiansvarig (fr o m mars)
Moa Rönnåsen, projektledare Stilmedveten
Jakob König, projektledare Fair Finance Guide
Elin Sandström, projektledare Med rätt att handla
Olof Nordangård, projektledare standardisering och kommunikator Med rätt att handla mm
Sandra Douglasdotter, kommunikator Stilmedveten, Fair Finance Guide mm
Anna-Lisa Persson, utställningskoordinator Stilmedveten
Erika Granstrand, projektadministratör/inspiratör Stilmedveten
Andreas Axelson, pedagogisk handledare/ aktivitetssamordnare, Med rätt att handla (fr o m september)
Fredrik Carlsson, assistent (t o m mars)

TILLFÄLLIGT ANSTÄLLDA

Anna Bachmann, research och textbearbetning om textilmärkning (november)

**Sveriges
Konsumenter**

Sveriges Konsumenter
Org.nr 802017-0489
Box 38001, 100 64 Stockholm
Besöksadress: Hornsgatan 172
Telefon: 08-674 43 00
info@sverigeskonsumenter.se
www.sverigeskonsumenter.se